Ч. 114 (14.945). Львів, пятниця 27. травня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 501 060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . . 15.00 „
піврічно . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Польсько-литовська залізнича умова.

Польсько-литовська залізнича умова обіймає 44 розділи та кілька додаткових договорів. Крім того уложено розклад їзди між Ковном з одного боку і Варшавою та Вильном з другого. Він передбачує по дві пари поїздів туди і з поворотом.

Митну і пашпортову контролю будуть переводити по польському боці у Ляндварові, по литовському — у Єві.

До Судетів виїдуть міжнародні комісії обсерваторів.

Мін. Галіфакс розмовляв уже двічі з німецьким амбасадором над справою висилки комісії обсерваторів на терени заселенім судетськими німцями. Англійський і німецький уряд вважають, що вислати такі комісії булоб доцільно, бо вони не допустилиб до нових інцидентів. Ця справа вимагає поспіху, бо вже 29. к. м. і 12. червня мають відбутися вибори до громадських рад. Якщо чеський уряд прийме цей проєкт, то за кілька днів бритійські комісії виїдуть на чесько-німецьке пограничча.

Німецький уряд буцімто настоює на тому, щоб до комісій належали виключно англійці.

НІМЕЧЧИНА ДОМАГАЄТЬСЯ ЕВАКУАЦІЇ ВІЙСЬКА ЗІ СУДЕТІВ.

Як інформують міжнародні чеські кола німецький посол у Празі звернеться до тамошнього уряду з домаганням щоб він забрав військо з території васеленої судетськими німцями.

ЧЕСЬКІ ЛІТАКИ НАД НІМЕЧЧИНОЮ.

Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє, що чеський літак появився над німецькою границею в околиці Еленшпайген і над греблею на ріці Марці. — В год. 12.15 того самого дня перелетів чеський літак нім. границею біля Ширдінґу і загнався на 3 км. у глибину Німеччини. Трохи пізніше появився той самий літак над м. Вальдзасен, віддаленим від границі 7 км.

НІМЕЦЬКИЙ ПОСОЛ ПРОТЕСТУЄ

З Берліна урядово повідомляють, що міністр закорд. справ Німеччини фон Рібентроп поручив німецькому послові в Празі зложити гострий протест проти перелету чеських літаків над німецькою границею.

ВПЛИВИ ГЕНЛЯЙНА РОСТУТЬ.

У 5-ох громадах округи Хомутов, де минулої неділі відбулися вибори до громадських рад, тільки по одній листі кандидатів, а саме з партії Генляйна. Ці листи перейшли автоматично, громади матимуть цілком генляйнівські управи. „Народні Політіка" жалується, що вся громадська поліція та чимало підстаршин і старшин державної поліції на теренах замешкалих судетськими німцями, належить до партії Генляйна.

100-ТИСЯЧНА ЧЕХОСЛОВАЦЬКА АРМІЯ НА НІМЕЦЬКОМУ КОРДОНІ.

Один з будапештенських щоденників довідується від свого праського кореспондента, що на німецькому кордоні зосереджено 100.000 чеського війська.

На вулицях Праги не видно зовсім автобусів — ними перевозять військові частини.

Не вискакуй і не вскакуй до трамваю, коли він їде.

Чеські війська обсадили також мадярський кордон.

Як подає кореспондент „Нойґкайтсвельтблятт", сильні відділи чехословацької армії обсадили цілий мадярський кордон.

У Братиславі обсадили чехи мостовий причілок та фортифікації; зосереджено там змоторизовані війська.

Малий граничний рух зовсім припинений

5-ох німецьких дорадників залишилось у китайській армії
відмовляючи послуху німецькому урядові.

Як інформують китайські офіційні джерела, ген. Фалькенгавзен і 4-ох інших німецьких дорадників рішили не послухати приказу свого уряду і не покидають китайської армії; вони хочуть її зреорганізувати після розгрому під Сючав.

КИТАЙ АНГАЖУЄ ФРАНЦУСЬКИХ ВІЙСЬКОВИХ ДОРАДНИКІВ?

Японська преса подає, що китайський уряд звернувся до Франції з проханням: дати китайській армії інструкторів на місце відкликаних німецьких.

Пітсбурська угода.

Львів, 26. травня 1938.

Начальне місце в европейській політиці займає сьогодні справа Чехословаччини. Вирішується її майбутнє й саме питання її дальшого істнування як самостійної держави. Нинішні внутрішні і зовнішні чехословацькі взаємини є предметом розмов не лише громадян Чехословацької Республики, але неменше і громадян Німеччини — і державних чинників та громадянства двох сусідніх держав — Польщі і Мадярщини, що є безпосередньо зацікавлені в оконечній розвязці сучасного положення з огляду на те, що в склад Чехословаччини входять частини польської чи пак мадярської етнічної території. Справою Чехословаччини цікавляться нині якнайживіше і рішальні політичні кола европейських великодержав, у першу чергу Англії і Франції, вважаючи теперішню ситуацію в надвелтавській державі за дуже загрозливу для европейського мира і за огнище, з якого може вибухнути нова світова воєнна пожежа.

В акцію вмішалася англійська і французька дипльоматія і її представники роблять заходи передовсім у Берліні і Празі, щоб не прийшло до збройного наступу Німеччини на Чехословаччину з приводу судетських німців. Чехословаччина покликала вже під зброю покищо два річники резервістів з винятком німців, а є і вістки про концентрацію німецьких військ на кордонах Чехословаччини. Йдуть недвозначно воєнні приготування з обидвох сторін і легко може повторитися серпень 1914 р. Рішальний голос у розвязці мають сьогодні німецький диктатор Адольф Гітлер і виконавець його плянів на терені самої Чехословаччини чехословацький громадянин зі судетських німців Конрад Генляйн, що самовпевнено веде розмови зі шефом чехословацького уряду д-ром Годжею.

Творцями теперішньої Чехословацької Республики була трійця: перший її президент д-р Тома Гаррік Масарик, генерал Штефанік і теперішній президент д-р Едвард Бенеш. Доля рішила, що львина частина зусиль у створенні теперішньої Чехословацької Республики, її кордонів та внутрішньої державної будови припала двом словакам з походження — Масарикові і Штефаникові, яким і вдалося втягнути в границі твореної нової держави теж і Словаччину, що девять століть творила складову частину мадярського королівства. Оба вони перевели діло, про яке й думали у хвилині вибуху світової війни, при чому Масарик не забезпечив нічим національно-політичної окремішности Словаччини у чехословацькій конституції з 29. лютого 1920 р. Ген. Штефаник згинув у летунській катастрофі в травні 1919 р. і не жив вже в часі, коли вирішували теперішний правно-державний устрій Чехословаччини, який, на думку словаків, виглядав би інакше при життї Штефаника, якого словаки вважають і нині своїм національним героєм.

Минулого тижня сталася подія, на яку не звернули більшої уваги. Була нею візита у польського міністра закордонних справ Бека у Варшаві посла чехословацького сойму і начального редактора найбільшого словацького щоденника „Словак" — Карла Сідора, молодого провідника найбільшої словацької людової партії, учня і заступника відомого словацького діяча і довголітнього народнього провідника та посла до чехословацького сойму — о. Андрія Глінки. Візита напевно не припадкова і не чисто куртуазійного характеру і без сумніву звязана з теперішніми запальними подіями в Чехословаччині та зі становищем до них самих словаків, як також ролею Польщі у справі практичної розвязки словацького питання.

Національний словацький табор, зокрема словацька людова партія о. Глінки, вже нераз звертала свої очі на Варшаву. Шукав він там

допомоги у своїй політиці супроти централістичних змагань Праги, яка не бере під увагу національно-політичних домагань словацького табору. Згадує про це один з польських знавців словацьких відносин — Казимир Непокойчицький у своїй ширшій студії „Словаки і чехи", що появилася в половині м. р. накладом варшавського видавництва „Мисьль Польска", з якої і беру ці відомости. Є там згадка, що літом 1919 р. тодішній премієр Тусар відмовив словацькій делегації під проводом о. Глінки видачі пашпортів для поїздки на мирову конференцію в Парижі, сподіваючись, що Глінка буде боронити там так звану пітсбурську угоду, яка не йшла по лінії тодішніх чеських централістичних змагань включно з фікцією чехословацького народу.

Не одержавши пашпортів у Празі, передістався Глінка разом з іншими делегатами через Карпати до Польщі. Приїхав до Варшави, зложив візиту начальникові польської держави, Пілсудському і від нього одержав допомогу і цілу низку полекш — між іншими і польські пашпорти для словацької делегації до Парижа. На польські пашпорти приїхала делегація до Парижа. О. Глінка відвідав мирові делегації: американську, англійську, французьку, польську і югославянську. Покликуючися на пітсбурську угоду в Америці з 30. травня 1918 р., підписану на місці през. Масариком, вказував на потребу ввести її в життя. Підкреслював при цьому, що словаки є окремим народом від чехів, які не хотять виконати пітсбурської угоди, а в додатку визискують і кривдять словаків на полі національно-культурному, релігійному і господарському, що й було списане в осібному меморіялі, переданому поодиноким делегаціям. Це не було на руку чеській мировій делегації, яка і постаралася, що по кількох днях побуту в Парижі, Глінці і його товаришам французька поліція відобрала польські пашпорти і відставила їх до кордону. Нелегальним шляхом вернулась делегація домів, а чеська влада негайно арештувала о. Глінку і передержала у вязниці шість і пів місяців, саме в часі, коли вирішували нинішню чехословацьку конституцію.

Пітсбурська угода є сьогодні боєвим гаслом словаків з огляду на її двацятилітній ювилей, що його в найближчих днях будуть святкувати дуже врочисто всі словаки, як рівнож з огляду на теперішні події у Чехословаччині та пляни уряду з національними статутами. Ця угода звучить:

„Чесько-словацька угода, заключена в Пітсбургу дня 30. травня 1918 р.

„Представники словацьких і чеських організацій у Злучених Державах, Словацької Ліги, Чеського Національного Союзу і Союзу чеських католиків радили у приявi голови Чесько-Словацької Національної Ради проф. Масарика про чесько-словацьку проблему і про наші дотеперішні програмові енунціяції, при чому рішили таке:

„Апробуємо політичну програму, що змагає до злуки чехів і словаків у незалежній державі, зложеній з чеських земель і Словаччини.

„Словаччина матиме свою власну адміністрацію, свій сойм і своє судівництво.

„Словацька мова буде урядовою мовою у школах, урядах і взагалі в публичному житті.

„Чехословацька держава буде республикою, її конституція буде демократична.

„Організація співпраці чехів і словаків у Злучених Державах буде, залежно від потреби і змінливої ситуації, поглиблена і скоординована за обопільним порозумінням.

„Випрацювання подрібних постанов про устрій чехословацької держави полишається визволеним чехам і словакам, як теж їх легальним представникам".

Цю угоду підписало 29 делегатів вичислених чеських і словацьких організацій (17 словаків і 12 чехів) та зокрема підписав її проф. Масарик. Цієї угоди чехи ніколи не додержали і не взяли її навіть під увагу у хвилині нарад над чехословацькою конституцією з початком 1920 року всупереч жаданням частини словацьких послів, що зложили у тій справі відповідну заяву дальшої боротьби за здійснення пітсбурської угоди. Посли зі Словаччини були тоді іменовані урядом, що на 40 послів номінував 30 протестантів — у тому часі настроєних централістично в „чехословацькому" дусі, а тільки 10 католиків, хоч католики творять 70% загалу словацького населення. Згадане застереження зложили тільки католицькі посли і католики теж перші під проводом о. Глінки повели дійсну боротьбу за національно-територіяльну автономію Словаччини. Нині у цій боротьбі разом з католиками ідуть і протестанти.

Горячо не лише у Судетах. Підвищена температура є і на Словаччині, а ця підвишка знайде свій вислів і у великих національних маніфестаціях, які влаштовують словаки з приводу двацятиліття пітсбурської угоди. А те все ускладнює дуже і так справді тяжке положення праського уряду. Можна сумніватися, чи сьогодні проект національних статутів, що його опрацьовує уряд, вдоволить інтересовані народи.

Відживає при цій нагоді і справа українського Закарпаття. Підкарпатська Русь (як звучить офіціяльна термінольоґія) вже з горою 18 років жде на повне здійснення своєї територіяльної автономії, загарантованої чехословацькою конституцією і міжнародніми зобовязаннями Чехословаччини. Для неї не треба окремого національного статуту — треба, щоб увели в життя те, що вже є в законі, щоби врешті, означили границі від заходу нашої автономної країни, щоб припинили чехізацію і насаджування чехами московщини та передали управу автономної країни в руки місцевого українського населення. Маємо чимало сентименту до чехів, але вони зробили і далі роблять кардинальні помилки у своїй національній політиці.

Д-р Степан Баран.

Виступ Чілі з Ліґи Націй і справа невтральности.

(Від нашого кореспондента.)

Женева, 21. травня 1938.

Виступ Чілі з Ліґи Націй є тим тяжчим ударом для женевської установи, що ця південно-американська республика висловлювала і політичні погляди кількох інших. Ці погляди цілком слушні і тому заслуговують значно більшої уваги в Европі, ніж їм уділено в Женеві. Чілі та деякі інші латинські республики Америки тримаються тої думки, що Ліґа повинна бути або універсальна з примусовою владою, або відмовляючись від засади універсальности вона повинна відмовитись від засади примусовости, себто всякого роду санкцій, отже повинна стати установою виключно дорадчою і гуманітарною. На думку уряду Чілі, лишаючись частковою інтернаціональною установою, себто охоплюючи у своїх межах лише частину всіх світових держав, Ліґа природно мусить бути і сторонинна. А це, на думку Чілі, яку поділяють теж інші південно-американські держави, творить постійну небезпеку для миру. Коли ж Ліґа ані не намагається зробитись універсальною, ані навіть не хоче зробити гнучкішим свій апарат примусу, то Чілі вважає за краще покинути її.

Нема сумніву, що на Чілі вплинули і політичні події останнього часу. Виступ Італії з Ліґи не лишився без впливу на Південну Америку злучену з національною Еспанією та Італією латинською культурою та спільними політичними змаганнями. По офіційній заяві Німеччини, що вона не вернеться ніколи до Ліґи, не міг Едварс запропонувати розіслати до держав нечленів Ліґи запит у справі її реформи. Але його жадання навіть не йшли так далеко. Він задоволився, як виходило з його останньої промови, „загальною декларацією про пильну потребу почати реформи пакту Ліґи". Щоб затримати Чілі у Лізі булоб досить, щоб зібрався комітет юристів „зазначив реформи і представив їх на Асамблеї, що має відбутися у вересні". Але не зважаючи на готовість Франції задовольнити домагання Чілі, Рада всеж відкинула його. Причиною цього мало бути, як говорилося в Лізі те, що проти Чілі виступив гостро Літвінов і навіть загрозив, що не стримається від голосування у справі швайцарського невтралітету, якби домагання Чілі задовольнили навіть лише формально.

Таким чином Літвінові вдалося довести до виступу з Ліґи держави, яка завжди ставилася вороже до політики Московщини та її спільниць у Женеві. Ця тактика Літвінова вказує на зворот московської політики у Женеві. Від моменту, коли Англія і Франція виступили в Лізі проти московського уряду, дістала московська дипльоматія наказ руйнувати женевську установу. „Ізвєстія" з 17. ц. м. підкреслюють уступ в одній з останніх женевських промов Літвінова, де він заявляє: „Не зашкодить нагадати, що Ліґу створила не совітська держава та що від її ліквідації СССР буде терпіти менше всіх інших її членів". Але саме те, що Московщина намагається тепер зруйнувати Лігу, може дати доказ виправдання її істнуванню та попровадити до її реформи.

В якому напрямі воно піде, вказують змагання малих держав до невтральности. Сандлер, референт у справі швайцарського невтралітету в часі останньої сесії Ліґи, що успішно допровадив цю справу до щасливого закінчення, почув докори на власну адресу повернувшись до Стокгольму за те, що не зазначив одночасно і змагань самої Швеції до невтральности. І не виключено, що справа „інтеґральної" невтральности Швеції, а може й деяких інших держав стане на деннім порядку осінньої сесії Ліґи. Обурення совітської дипльоматії і преси проти цього руху малих держав тим більше зрозуміле, що істнує проєкт не лише зреформувати внутрішні відносини народів ЧСР на швайцарський зразок, але і зневтралізувати її як Швайцарію, наслідком чого чесько-московський союз пропав би...

„Журналь де Женев" намагаючись потішити своїх читачів з нагоди виступу Чілі, висловлює надію, що ця держава вернеться до двох років назад, до часу, коли виступ держави став правосильний. „Реформу Ліґи відчувають у повітрі". Цієї реформи треба бажати хочби тому, що Московщина намагається підорвати основи праці Ліґи Націй.

М. Дань[illegible]

„Програма чи хаос?"

Польсько-жидівська полеміка в українській справі.

Варшава, 24. травня 1938.

Особливе зацікавлення українськими домаганнями автономії виказала вся жидівська преса, що крім коротких чи довших заміток присвятила цій справі багато окремих статтей і завваг. Поминувши голоси менших жидівських пресових органів, зреферуємо хоч частинно відношення до справи українських змагань найбільшого жидівського сіоністичного щоденника, „Наш Пшеґльонд", видаваного польською мовою у Варшаві.

13. травня навів жидівський орган кілька цитат з більших польських щоденників про декларацію УНДО, а 19. травня в статті п. н. „Програма чи хаос" вдався в полеміку зі становищем консервативного „Часу" („Діло" реферувало статті того щоденника) та м. і. написав таке: „Становище („Часу") визначується особливою брутальністю. „Час" не признає — пише далі публіцист „Нашого Пшеґльонду" — супроти українців ніяких моральних обовязків ані навіть міжнародніх зобовязань, але — як льоґічно, як у жидівській справі — ставить справу на ґрунті переваги сили".

„Становище „Часу" — пише далі „Н. П." — є не лише неморальне, але й нерозумне. „Час" мимоволі признає рацію тим крайнім елементам серед українців, які гадають, що без чужої протекції український нарід не здобуде належних йому прав".

„Наш Пшеґльонд" утотожнює становище органу польської консерви зі становищем ендеції і запитує його: „Чи для поступової публіцистики декларація УНДО не є доброю нагодою перевірити обєктивно, чи може трійка українського екстремізму не є відповіддю на ударемнювання польськими шовіністами [illegible]нальної політики?"

На цю розумну жидівську завагу зареаґував — очевидно — в нечувано гострій формі ендецький „Варш. Дзєннік Народови" і повторюючи всі свої відомі та оклепані другорядні „теорії" про „українізм", м. і. висуває такі „твердження": „Становище жидів дуже ясне. Полягає воно на піддержуванні українських постулятів і на змаганні до найшвидшого знищення польського характеру наших південно-східних земель" (!!). Або: „Змагання Німеччини погоджуються цілковито з намаганнями жидівської політики, що також має на меті вадити внутрішню суцільність держав, у яких жиди живуть. Гадаємо, що для польської публіцистики

„є це відповідна нагода обєктивно досліджити" українофільські настрої жидівської публіцистики" (!).

„Наш Пшегльонд" відповів спокійніше, але переконливо (21. ц. м.): „Висновки (ендекіє з „В. Д. Н.") спираються на таких дурних мотивах, що не варто їх властиво опрокидувати доказовими аргументами. Стверджено чейже в найбільш авторитетний спосіб, що Берлін у сучасному моменті є зацікавлений у ляисуванні справи Сх. Галичини, бо в цей спосіб кинув би Варшаву в обняття Праги". Концепція співділання жидів з гітлерівцями — щоб „ущасливити" українців, які тепер не є вже такі надто семітофільські, могла повстати тільки в темнавій голові ендецького публіциста".

Гостра виміна думок між жидами та польськими шовіністами на тему політичного українського виступу відбилась на сторінках усієї жидівської преси. Слід відмітити, що у цитованому числі „Н. Пшегльонду" появилась окремо велика стаття відомого публіциста Регніса (Зінгера) про значіння і наслідки деклярації УНДО.

Гром.

Закарпаття.

„МИ ВСІ УКРАЇНЦІ, А НЕ МОСКАЛІ."

„Центральна Руська (Українська) Народня Рада" в Ужгороді видала окремий комунікат, в якому стверджує, що українська людність Закарпаття у плебісциті у справі шкільних підручників голосувала за „руськими" підручниками, маючи на увазі „українські" а не „московські". Тільки тому, що терміни для плебісциту не були точно окреслені, голосування випало на користь московських підручників. Центральна Рада повідомляє, що цей вислід плебісциту, який був наслідком незорієнтування голосуючих, можна змінити і Центральна Рада висилає в тій цілі формулярі протоколів для зміни шкільних підручників у народніх та горожанських школах на Закарпатті на 1938/39 шкільний рік.

В цьому комунікаті Центральна Руська Народня Рада закликає свідоме громадянство, в першу чергу батьків і матерей, щоб для кожної школи домагалися підручників писаних нашою живою народньою мовою.

„Батьки і матері — сказано в комунікаті — як теж і вчителі повинні зараз тепер домагатися скликання зборів батьківського союзу і там приняти наші малоруські або, як правильно треба називати, українські шкільні книги, щоб наші діти вчилися у своїй матірній мові, а не в московськiй або якоюсь мішаниною.

„Ми всі русини або інакше, ми всі українці, а не москалі і нашим дітям належиться наша рідна мова. Ми один нарід і не можемо погодитися на те, щоби в наших школах вчили трояко. Одному народові належиться одна мова і одна школа."

„НІКОЛИ НЕ ДОПУСТИМО ДО ДЕНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ НАШИХ ДІТЕЙ."

В кількох місцевостях на Закарпатті, в яких на підставі висліду плебісциту завели шкільні підручники в російській мові, почалися були шкільні страйки, якими батьки дітей домагалися заведення знову українських підручників. Страйкова акція закінчилась успіхом, бо влада остаточно видала розпорядок, щоб уживати у дотичних школах українських книжок.

Таке було між іншим і в селі Підгороді біля Мукачева. Союз батьків у Підгороді надіслав до управи народньої школи таку заяву:

„По пятитижневому страйку наших дітей остаточно мусіли шкільні уряди признати обґрунтованість наших домагань і видали розпорядок, щоб знову завести до школи в Підгороді українські шкільні підручники.

„З огляду на те від сьогоднішнього дня зачинаємо посилати наші діти знову до школи. При цьому виявляємо нашу радість, що важка жертва, яку ми мусіли принести 5-тижневою відсутністю наших дітей у школі, не пішла на марно, бо наші діти знову можуть учитися в матірній мові.

„Заявляємо, що ніколи не допустимо до денаціоналізації наших дітей і колиб хтонебудь осмілився посягнути на найважніший наш скарб — на рідну мову й навчання в ній у нашій школі, то станемо знову до боротьби, вживаючи всіх законом дозволених засобів."

„КІЛЬКО СОБІ ВИБОРЕМО, ТІЛЬКО БУДЕМО МАТИ."

Дня 8-го травня ц. р. філія „Просвіти" з іншими українськими товариствами в Севлюші зорганізувала окружний зїзд „Просвіти" у 19-ті роковини прилучення Закарпаття до ЧСР.

Не вважаючи на те, що того дня ввесь час падав дощ, явилося на зїзд 1550 просвітян з севлюшської округи. З дальших сіл, як Великий Раковець, Рокосів, Велика Копаня та інші, готовилися сотні селян, але через непогоду не могли прибути.

Похід з національними, жовто-блакитними та державними прапорами, проходив вулицями Севлюша. В поході взяли участь представники всіх, окрім змадяризованих, сіл Севлюшини. Учасники походу несли вісім транспарентів з написами: „З народом за нарід", „В єдности сила", „Не ридай, а добувай", „Кілько собі виборемо, тілько будемо мати", „Всі за одного, один за всіх", „Мир для всіх і все для миру".

Збори відбулися у великій салі городського дому, що була виповнена вщерть. Промовляли: ред. **С. Клочурак**, богослов-редактор з Ужгороду **Ів. Рогач**, від „Учительської Громади" — **Андрій Ворон** і секретар філії „Просвіти" **Микола Вайда.** Другий промовець звернув у своїй промові особливу увагу на українську молодь, яка „не сміє затроюватися й деморалізуватися фальшивим т. зв. „русским" духом, але має виростати одна свідома українська молодь для Бога й ідеалів української нації".

СПОРТОВИЙ ДЕНЬ В УЖГОРОДІ.

Українська молодь гр.-кат. учительської семинарії в Ужгороді влаштувала 7-го й 8-го травня ц. р. „Спортовий день української середньошкільної молоді". Переможцями (в легкій атлетиці, спортових грах) вийшли школи: 1. Гр.-кат. учительська семинарія в Ужгороді з 51 точками, 2. Ужгородська торговельна школа 26 точок, 3. Пряшівська гр.-кат. учительська семинарія 18 точок, 4. Українська державна реальна гімназія в Хусті 13 точок, 5. Українська державна торговельна академія в Мукачеві 8 точок, 6. Державна реальна гімназія в Мукачеві 8 точок, 7. Державна учительська семинарія в Мукачеві 4 точки, 8. Чехословацька державна учительська семинарія в Мукачеві 2 точки і 9. Чехословацька державна гімназія в Мукачеві 0 точок.

ДИРЕКТОР УЖГОРОДСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ „ПОДВИЗАЄТЬСЯ".

В ужгородській гімназії вийшов нечуваний досі розпорядок: хто має двійку з поведінки, не може належати до ніяких організацій, ні до „Пласту" й „Просвіти", ні до „Скавту" й „Духновича". Розуміється, що як „русскій" директор Сулинчак хитро це придумав, бо майже всі українці мають двійку з поведінки й тим виключені з усіх українських організацій.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 6.

КАРО.

ПОМИЛКА.

Невеличке провінціяльне містечко. На далекому передмісті це вже глуга ніч, хоча щойно десята вечір. Всюди тихо, темно. Тільки денеде поблимують притьмарені вікна нафтовим світлом, тільки десь колись перекликуються собаки.

В домі Борковських теж тиша. Діти, потомлені цілоденною біганиною, сплять спокійним сном у своїх біленьких ліжечках. Зоня розкинула рученьки на подушці. Золоте волосся, мов ореол, окружає її усміхнене личко. Ігорко і в сні не має спокою. Його затиснені усточка і глибока зморщка між бровами вказують, що його духова праця ще не скінчена. Затиснені кулачки немов погрожують невідомому ворогові, що певне намагається розкинути його замок в пісочку.

Тиша у спальні. Теж саме у кухні. Тільки чути спокійний віддих служниці у сні. В їдальні велика лямпа розганяє сутінки по кутках кімнати. Пані похилена низько над шитвом. Докінчує маленечку суконку для невідомого громадянина, що на днях вже має у них зявитися. Вона і ціла затоплена у своїх мріях і думках: хлопчик чи дівчинка? Забула вже про болі, що їх витерпіла ще так недавно, перед двома роками, при народженні Ігора. Тільки солодкі мрії кружляють в її голові та милою усмішкою розсвітлюють її лице, лице 38-літньої жінки.

Пан Борковський у великім старосвітськім фотелі заглиблений у часописі. Час до часу перериває читання вигуками у сторону абісинців, щоб додати їм відваги, чи італійців, щоб висловити їм свою погорду за їх експансивність. Пан Борковський, як усі старі демократи, цілою душею по стороні того, кого гноблять. У їдальні ще й третя особа: молода, чепурненька Маруся, абсольвентка учительської семинарії, своячка господині. Жде на посаду, а може і на мужа. Навіть уже заручена. Наречений — студент львівського університету. Обіцяв заїхати до них з нагоди різдвяних ферій. Та тому, що його нема ще й досі, панна Маруся пише лист.

Ось тло дії, а дія зараз почнеться.

Дорогою їде, підсвистуючи, якийсь спізнений подорожник. Це мабуть гість, бо їде від сторони залізничої стації. Побачив світло у вікнах дому Борковських. Радісно забилось йому серце. Кроки мимоволі пожвавіли. Усміхається самопевно і щасливо. Скрипнула хвіртка від саду, десь забрехала сусідська собака.

Пані Борковська насторожено прислухується. Їй видалося, що котресь з діточок, прокинулось. Підходить тихенько до спальні. Ні, все в порядку: діти понакривані, сплять глибоким сном. Виходить навшпиньки зі спальні. Пан Борковський ще не докінчив читати часопису, отже цілий світ його не обходить. Маруся, затоплена у стилізуванні листа, теж не цікавиться тим, що діється довкола.

Пані Борковській видається, що хтось іде стежечкою до їх дому. Не жде дзвінка, ні стукоту до дверей, а виходить до сіней, відсуває засуву. У сінях темно. Той, що ввійшов, не питає нічого, не каже ні слова. Руки жагуче обіймають стан пані Борковської. Її лице та шию вкривають палкі цілунки. Не стає віддиху. Годі вирватися з обіймів, неможливо оборонитись, не стає сили відіпхнути. А врешті він справді солодко цілує. Серед цілунків уриваний шепіт: „Кохана. Аж тепер бачу, як кохаєш мене. Марусечко!

Пані Борковська не може стояти бездільно і відповідає цілунком. І нараз: „Боже! Що це я роблю! Пане Петрусю! Вибачте, це помилка!"

— Помилка? Яка? Алеж ні, кохана. Ніякої помилки нема. Це справді я.

Нема сили ні змоги грати дальше комедії. Вона виривається з його обіймів. Двері до їдальні відчиняються:

— Марусю! Гість до тебе приїхав.

— Івасю (це до мужа), пан Петро...

І сама чимскоріш біжить до кухні прохолонути від несподіванки, змити з лиця сліди чужого цілунку! Який сором! Жінка у такому віці... Як вона могла так піддатися настроєві? А найгірше з усього це те, що їй якось не стидно... Господи! Це-ж майже зрада... Якже це могло статись?

А Петро? Він за той час уже витається з Марусею, що саме кінчає лист до нього, — подає руку пану Борковському, а на устах чує ще мягкі, цілунки чужих уст. Як це не дивно, а він починає думати над тим, що ті цілунки були найкращі в усіх, яких він зазнав. Поправді: крім Марусиних, він інших не знав досі.

Приготовивши чай, пані Борковська таки виходить з кухні. Він не може вийти зі зачудування: якже це сталося, що я цю поважну даму зі зівялим обличчям, з погрубілою шиєю і спрацьованими руками міг взяти за свою струнку, вюнку, молоденьку Марусю?

Його запрошують до чаю. Він сидить увесь час схвильований і споглядає винуватий на Марусю. Вона думає, що він почуває свою вину за те, що так довго не писав. А Петро смакує чай і роздумує над тим, від чого може залежати смак цілунку. Маруся зовсім не вміє цілувати.

Пані Борковська певно знає, але напевно не скаже нікому про його страшну помилку.

Директор Сулинчак відграє в гімназії часами ролю, яку кожний читач сам собі окреслить на підставі такого факту: знайшов директор Сулинчак в учня на блюзі пластову лелію з тризубом. Він зірвав її і учень за годину опинився на поліції. Там крім поліцаїв чекав на нього дир. Сулинчак зі шкільним референтом. Як видно з цього, пан Сулинчак доходить до вершків свого цькування українських дітей у гімназії.

ШІСТЬ ПЛАСТОВИХ ЧАСОПИСІВ.

На Закарпатті виходить шість українських пластових часописів, які редагують самі учні. В Ужгороді видає українська молодь „На Стійці" під проводом Івана Штефуци. Від вересня часопис стане краєвим. В Береговї видають „Карпати" з прилогою „Оса". В Хусті чають „Скоб" з прилогою „Шершень". В Бедевлі часопис „Ватра" під редакцією В. Маркуша. В Нересниці „Мочари" під проводом Василя Бібна. Часопис „Тиса" в Мукачеві сама молодь тимчасово припинила. Наголовки й образки виконують самі пластуни. Самі пишуть і самі редагують.

Не входи на дорогу несподівано!

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 108. Субота, 26 (14) травня 1888.

УКРАЇНСЬКА МОВА І ПРАВОПИС.

Передаючи промову крил. М. Малиновського якою він відкрив загальні збори „Галицько-Руської Матиці" і в якій обстоював права народньої української мови, „Діло" писало:

„Цією промовою дав, на нашу думку, крил. Малиновський достойну відправу тим намаганням, які давніще викликалися у нас частіще, нині вже тільки спорадично, щоб залишивши плекання та розвиток нашого рідного слова, виробляти у нас мову, якою „ніде, ніхто не говорить", яка для руського народу незрозуміла і з якої, як загально відомо, самі великороси сердечно сміються, називаючи її мовою паламарів з давних століть. Також і з справи управильнення правопису не треба робити політичної справи і виносити її на верх пустим криком, що нарушує повагу русинів. Правописна справа мусить розвиватись свобідно, як сказав Видїл Т-ва „Просвіта", і що — як стверджує крил. Малиновський — у практиці показується добрим. Полагоду цієї справи треба лишити мужам науки, фаховим авторитетам".

„СОЮЗ З НІМЕЧЧИНОЮ ДУЖЕ ПОПУЛЯРНИЙ".

Італійський сенатор, марків Альфієрі ді Состеньо, відомий зі своїх симпатій до Франції, написав до Громіора, основника одної французької газети, що змагав до зближення Франції з Італією, таке письмо: „Дозвольте мені, сказати вам отверто, що ви, не вважаючи на ваше щире бажання помирити Італію з Францією, зовсім помиляєтесь, коли думаєте, що між урядом і народом в Італії нема згоди. Обі сторони годяться зовсім на те, щоб утримати теперішній лад і не допустити до війни в Европі. Союз з Німеччиною дуже популярний, хочби тільки тому, що завжди присмно бути союзником найсильнішого, а потім і тому, що маса народу каже: Німеччина бажає мира, щоб утримати те, що забрала, а Франція хоче війни, щоб відібрати те, що втратила".

СТАН ЗАСІВІВ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

„Перша половина травня була зимна; зимні дощі не прискорили зросту рослин, особливо житам богато вони пошкодили. Дня 12-го травня повітря значно похолодніло і в багатьох місцях падав дощ зі снігом, а подекуди град, величини гороху, покрив на кілька годин землю, вночі був мороз на півтора ступня Реоміра. Внаслідок цього кукурудза, що посходила, біб і коноплі значно потерпіли, ба навіть ячмена пожовкли. Від кількох теплих днів засіви поправились".

Літературний конкурс „Діла" на новелю або гумореску.

Наша редакція розписала конкурс на потідну новелю, оповідання або гумореску невеликих розмірів найбільше на 5 фейлетонів (50 сторінок рукопису шкільного зшитка). Речинець присилки: 1. червня ц. р. З 1-им червня конкурс зачиняємо.

У конкурсі можуть брати участь усі: по вподобі автори під власним іменем або під псевдонімом, навіть уже відомі письменники й аматори. До новель під псевдонімом треба долучити зачинену коперту, де слід подати власне прізвище, щоб нагороджений не потребував аж пізніше доказувати своє авторство. Рукописи повинні бути дуже читкі, писані на одній сторінці, по змозі з великими відступами між рядками або широким марґінесом, найкраще — переписані на машинці.

Автори, які хотілиб після конкурсу дістати рукописи назад, мусять це виразно зазначити і відібрати їх у редакції або прислати на кошти пересилки.

За найкращі новелі призначуємо 5 нагород, а саме: за І-у — 50 зол., за ІІ-у — 30 зол. за ІІІ-ю — комплет Бібліотеки „Діла"; за IV-у — піврічну передплату „Діла"; за V-у — піврічну передплату „Діла".

Ліґа Націй дальше тратить своїх членів.

ВЕНЕЗУЕЛЯ.

Уряд Венезуелі рішив покинути Ліґу Націй, яка не здібна розвязати питання, що торкається американського континенту, лише непотрібно обтяжує буджет Венезуелі.

ҐВАТЕМАЛЯ.

Минуло 2 роки, як Ґватемаля зголосила виступ з Ліґи Націй; вона вирівняла всі довги і тим самим автоматично перестала бути членом Ліґи, до якої належала від її оснування.

НАВІТЬ ШВЕЦІЯ?

Дві шведські партії, національна і націонал-соціялістична, предложили королеві петицію з 46.500 підписами, в якій домагаються плебісциту, який вирішив би, чи Швеція має дальше належати до Ліґи Націй.

„Народу затроєний дух -- це щойно болів біль!.."

Чому 39 чижиківських селян римо-католиків переходять на греко-католицький обряд

У підльвівському селі, Чижикові, згідно з останнім Шематизмом львівської архиепархії (1935/36) є 1.000 душ греко-католиків, 160 римо-католиків і 5 жидів. Багато з тих римо-католиків — як це, зрештою, всюди буває по наших селах — не вважаючи на обряд, до якого належать, завжди були й почувалися українцями, свідомо приписували себе до української національної спільноти і в цій спільноті працювали. Римо-католицький обряд не був для них ніякою перешкодою бути свідомими українськими громадянами, бо вміли вони розумно ці дві справи відділювати стоючи на становищі, що **релігійний обряд не визначує національности.** І було все в порядку.

Аж прийшли до них люди, які стали їх переконувати, що вони поляки, бо належать до римо-католицького віроісповідання. Нічого не помагали вияснювання зацікавлених, що вони ніколи поляками не були, що завжди були українцями і такими на завжди залишаться. Та все-ж та акція, щоб їх приписати до польської національности, навела їх на думку перейти до греко-католицького віроісповідання, щоб не мати на будуче ніякого клопоту з національною приналежністю, тобто, щоб не давати нікому приводу до сумнівів у справі їх національности та нагоди наклонювати їх до того, **щоб вони признавалися до нації, до якої не належать.**

Таким чином 39 чижиківських громадян і громадянок, римо-католиків, зголосило куди слід свої заяви, що переходять на греко-католицький обряд. Щойно тоді почався справжній клопіт, чижиківські громадяни **стрінулися з великими труднощами.** Та всі вони вірять, що ті труднощі переможуть і свою ціль осягнуть. Їх подання у цій справі відійшли до папської нунціятури у Варшаві.

Здавалосяб, що тут проста справа і нема в цьому нічого надзвичайного. Адже майже щомного дня чуємо тепер про переходи з одного обряду на другий. А тимчасом бачимо, що „Слово Народове" (ч. 154, в 26-го травня ц. р.) зробило з того приводу великий крик. Свідчить про те наголовок статті: „Польско! Біеми на аларм! Под Львовем людносьць польска явне зрива з польскосьцьон і пшеходзі до украінізму".

В тоні цього наголовка і підназоловка втримана ціла стаття, що так зачинається:

„Недалеко Львова трапився факт, що повинен потрясти цілою Польщею і відслонити перед нею жахливі рани, які завдала польщині невідповідна довготривала політика на тих землях. Ця політика довела до жахливих явищ, до таких тривожних процесів, що ціла майбутність польщини у Східній Галичині стає під знаком запиту. Не тільки за морями, у Злучених Державах, не тільки у Бразилії, в Німеччині, Чехословаччині і на румунській Буковині винародовлюють нам земляків, але на кільканацять кільометрів від Львова! Супроти явищ, яких за хвилину торкнемося, нічим є підпали і вбивства ОУН, бо з фізичною силою боротьбу завжди можна виграти і насиллям відперти насилля. Але **„народу затроєний дух, це щойно болів біль"**.

Після такого вступу „Слово Народове" пише про факт переходу 39 чижиківських селян римо-католиків на греко-католицький обряд та доказує листом одного з ендецьких діячів у львівському повіті, що причиною цього є „акція українського сепаратизму, яку веде духовенство, освітні, господарські та терористичні українські орґанізації".

В реляції отого „дзялача Стронніцтва Народовего" з львівського повіту виходить, що положення поляків у Чижикові просто жахливе: українці їх бють за те, що йдуть купувати до „Кулка Рольнічого" і тому „кулко" мусіло звинути свою крамницю, українці нападають на тих, що отверто признаються до польщини, навіть польським дітям не позволяють говорити по польськи і т. д.

Ясно, що на все те можна тільки вибагливо посміхнутись. Невже хтонебудь повірить в оті ендецькі „арабські історії"? Невже хтонебудь **повірить, що українці можуть денебудь у Польщі бити поляків за те, що говорять по польськи чи купують у польській крамниці?!** „Кунь би сеи з тего сьмял!" — кажуть поляки у таких випадках. Але це ні трохи не шкодить „Слову Народовому" питатися патетично: „А де були і що в тому часі робили відповідальні в державі чинники, орґани безпеки, самоврядні чинники, адміністраційна влада, суспільні орґанізації?" — і обіцяє дати відповідь на всі ті свої питання. А покищо:

„На всякий випадок, без уваги на те, хто тут винуватий, бємо сьогодні на алярм. Під Львовом польська людність покидає національність і віру батьків і збільшує ряди сепаратистів! Рятунку! Рятунку! У двацяті роковини оборони Львова ворог сильніший, як був перед тим, влазить до польських душ і здобуває їх пропаґандою і терором."

—o—

З листів до Редакції.

ЗАЯВА

Отсим заявляю, що деякі люди з нашого громадянства ще й досі уважають мене комуністом, хоч я з радянофільської партії У. С. О. виступив ще 1932 р., себто давно перед її розвязанням, про що я зложив обширну реляцію редакції „Діла" та „Громадського Голосу".

В часі мого належання до Ц. К. партії У. С. О. мав я нагоду переконатися, що комунізм не є ніякою ідеольоґічною течією, а пошириє його пачка добре платних аґентів і вислужників московського Алібаби Сталіна коштом визискування українського селянина й робітника. Комунізм має на ціли розложити наш національний організм, зокрема відібрати українському селянинові й робітникові те, що в нього найдорожче, а саме: віру його батьків і національну свідомість та зробити з нього знаряддя московського імперіялізму.

Тому закликаю всіх тих, що дали себе збаламутити і вступили в ряди радянофілів та досі тягаються у хвості московського комунізму з шкодою для українського національного й суспільного життя, щоб виступили так, як це я зробив, і повернулись до праці для добра греко-кат. церкви та української нації.

Самбір, у травні 1938.

Евген Рудий.

ЕСПАНСЬКІ МІНИ У ЛЯ МАНШІ.

У каналі Ля Манш, недалеко англійських берегів, заобсервовано 7 мін. Вони мабуть відірвались від дна на еспанських водах і заплили аж у Ля Манш.

Адміралїція вислала контрторпедовця, який має унешкідливити ті міни

Жіноча сторінка.

Цілувати забороняють.

Лікарська наука мусить нераз мати відвагу зробити загалові мало популярні пригадки. Заборонити тепер, на весну, цілуватися — це вершок відваги. А проте такі заборони найдете на великих таблицях міста Бофало (Америка), ще більше: заборону цю подиктувало й видало міністерство здоровля. Правда, молодь з цього собі небагато робить...

Все-ж не все можна з усього сміятися. Ніхто не хоче прогнати цілунків із романтики та з реального життя і булоб певно безуспішним забороновати цілуватися — взагалі. Та у всьому є межі.

Противенством міста Бофало є Литва, де, правда, видали також війну цілункам, але лише цілункам у руки. Ця боротьба має вже більші виглади як американська і над нею був би час і в нас застановитися.

Не забуваймо, що весна окрім часу розквіту любови є також часом катару, хрипки, грипи та інших хворіб. Уявім собі таке: П. Х має погану ангіну, але мусить з оглядів товариських зложити приобіцяну візиту панству У. Поцілує — як врештою у нас принято — на привіт паню дому в руку. Після нього прийде ще більше гостей і кожний схилиться до руки п. У. Кожний із гостей на своїм устах забере якийсь там бациль ангіни чи грипи. Ті панове цілують теж руки інших пань-гостей. При їжі бацилі легко дістануться до уст — дістануть їх навіть діти панства У. — а наслідок — вибухне ціла епідемія. А причина всього один одніський цілунок у руку!

Може дехто закине, що люди з ангіною чи грипою не ходять по візитах. Добре! Але п. Х міг щасливо перед кількома днями ту ангіну чи грипу перейти, а знаємо, що бацилі тих недуг ще якийсь час по хворобі залишаються в устах. Зрештою на устах затримуються всякі бактерії, які даній особі не мусять пошкодити, одначе за її посередництвом переносяться далі на організми більше податливі. Доказано, що поцілунком в уста чи в руку перенесено вже нераз багато хворіб. Часто-густо навіть дуже небезпечних!

Правда, що до того, щоб перенесені бацилі могли заподіяти якусь шкоду, мусить заказжена особа бути відповідно диспонована. Одначе в переходових сезонах це дуже легко, бо хто з нас може бути певний, що він абсолютно відпорний? Знову маємо доказ на те, щоб не цілувати там, де ми непевні повного здоровля. Хто-ж із нас може мати ту певність?

Не забуваймо теж, що є ще гірші недуги як ангіна чи грипа — недуги шкірні, приталені. На жаль є багато людей хворих на ці тяжкі недуги, які ходять свобідно і бувають навіть у найліпшім товаристві. Неодна недуга переходить до людей від чужих уст і то від одного поцілунку.

Тому краще вистерігаймося цілунків. Головно скасуймо вже раз цілування по руках. Старшу ґенерацію може тяжко переконати щодо недоцільности і негігієнічности такої форми, але, ми, молоді, повинні за прикладом інших европейських країн не дозволити цілувати себе кожному стрічному в руку! Це залежить від нас, як мужчини супроти нас будуть поводитися.

Та найголовніше — не цілуймо дітей! Не цілуймо їх в уста та не дозвольмо цілувати їх іншим! Дитячий організм дуже податливий на всякі недуги. Коли хочемо проявити свою ніжність супроти дитини, зробім це в іншій формі!

Вибираємо капелюх.

Перш за все треба підобрати собі відповідне дзеркало. Воно не сміє бути будьяке, а мусить бути досить велике, щоб Ви могли в ньому бачитися на ввесь ріст, а не свою голову. Хочете певно також бачити, як капелюх виглядає ззаду і з боків. Тож станьте перед дзеркалом великим, тридільним. У такому дзеркалі побачите себе в усіх боків. А тепер можемо почати вибирати.

Який капелюх властиво потребуєте? Котрий з цьогорічних фасонів Вам найбільше подобався?

До англійського так званого „спортового" плаща чи костюму носяться знову капелюхи майже мужеських фасонів і берети. Капелюхи не мають уже таких високих головок як у зимі, їх окрашує переважно тільки стяжка. Криси довільно формовані т. зн. або спадають зпереду чи ззаду наділ, або лише зпереду, а ззаду піднесені, чи врешті піднесені з одного боку, а другий бік спадає наділ. Якщо маєте гарний профіль, то буде Вам добре в береті, який спадає з одного боку наділ, а з другого дещо піднесений догори. Капелюшки цьогорічні роблені з соломи і з фільцу.

Та вважайте на коліри. Правда, цього року можна носити всякі коліри, часто-густо навіть не стоновані, але лише дуже гарна і свіжа цера дозволяє ставити поруч ясно-жотвої барви темно-синю. Ржаво-бронзова, особливо у відтінях рожевих надається майже до кожної цери. Стяжка Вам поможе скомплетувати капелюх до плаща чи костюму. На добір зеленої барви з червоною треба також дуже вважати, бо не всі відтінки будуть нам відповідати. Фіолет з усіх колірів найбільш небезпечний і можемо тільки радіти, що тепер він не в моді. Зате темно-синя барва, сіра чи рожева, теж темно-бронзова та чорна відповідають майже кожній цері.

Пополудневі капелюхи мають такі ріжні форми, що майже кожне лице, кожна постава може для себе віднайти найкращу форму.

При добиранню капелюхів треба ще памятати, що капелюшки з сильно піднесеними крисами відповідні лише для молоденьких личок. Для нас жінок, уже зрілих, надаються дуже капелюшки дзвоноваті зі спущеною крискою, бо вони так добре оцінюють партію очей, що все найскоріше старіється. Фантастичні капелюшки, що пригадують ареолю, надаються лише для лиць дуже старанно плеканих з рівним носиком і гладким чолом. Для лиць округлих такі фасони не надаються, вони роблять смішне враження. Також капелюшки т. зв. „абісинські" завязувані під бородою не надаються для всіх. Найліпше надаються для молодих жінок так між 20—25 літ.

Цьогорічна мода каже прибирати капелюхи цвітами і перами. Увага з добором цвітів і колірів. Великий цвіт на потилиці пані, що важить 80 кг., смішний. Таксамо смішно виглядає капелюшок убраний навколо маленькими цвітками на голові пані, що переступила сорок літ. Великий капелюх принижує малу особу, таксамо маленький „точок" на голові високої пані часто губиться. Майже для кожної особи відповідає ширший капелюх зі спокійними лініями. Він має ще і ту прикмету, що не „одбивиться" так скоро, як всі інші дуже фантазійні капелюхи.

Це все — і багато дечого іншого скаже Вам тридільне дзеркало. Лише слухайте добре його рад.

Лю-ко.

З нашої хроніки.

З КЛЮБОВОГО ЖИТТЯ.

Минулий понеділок зібрав більш як звичайно членок у клюбі „Нової Хати" та „Труду"". П. **Ольга Попович** говорила на тему: **„Українська клієнтеля"**. Недавня дискусія на „Жіночій Сторінці" зробила це питання актуальним. Правда, дискусію почала там представниця світу клієнтелі. Але тим цікавіше почути фаховий голос із купецьких кол. Референтка згадала про ту дискусію і докори, що впали з обох сторін. Причину цього непорозуміння добачує у некваліфікованости нашого купецтва та трудній вдачі нашої клієнтелі. Щоб висувати, яке трудне завдання продавця взагалі, подала найновіші вимоги продавецьмистецтва. До цього долучила також перегляд української клієнтелі. Продавець повинен бути неабияким психольогом, окрім цього тактовним і чемним. У нас-же витворився такий стан, що продавцями в крамницях є люди з середньою чи вищою освітою, що готувались до іншого фаху. Вони не лиш нефахові, але й почуваються часто понижені тією працею. У нас побутує ще погляд, що праця в крамниці гірша від іншої. — Над цим питанням розвинулась жива дискусія. Тому, що були численні не лише представниці купецького світу, але також клієнток, пішов живий обмін думок. Всі, що працюють у торговлі, ствердили фаховими голосами, що наша публика доволі трудна до обслуги. Вона недовірлива, любить торгуватись, шукає оказій. Зате деякі закиди клієнток щодо неввічливости наших продавців теж оправдані. І одноголосно ствердили всі, що такі дискусії помагають багато для полагоди непорозумінь. Ці теми корисні і в загальній пресі і в відчитових гуртах. Вони помагають виховувати українську клієнтелю, а купецький світ має змогу вислухати оправдані закиди.

У черговий понеділок говоритиме **д-р Софія Парфанович** на тему **„Як зорганізувати свої вакації?"** Саме тепер, коли стільки людей рішається на виїзд, варто застановитись над тим, якого відпочинку потребує біорова урядничка, а якого пані дому, дальше які наші кліматичні місцевости та для якого саме відпочинку надаються.

ЛЬВІВСЬКА ФІЛІЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК ЕМІГРАНТОК у тісному колі своїх членів вітала в неділю 22-го травня дорогу гостю, п-ю Ольгу Ціпановську. В особі п-ні О. Ціпановської мають наші емігрантки щиру приятельку, яка нераз приходила їм зі своїм щирим словом та щирою допомогою в найтяжчих хвилинах, особливож багато причинилась вона до облегчення долі дітей емігрантів, яких вона то улаштовувала на часовий побут у когось з галицьких громадян у часі ферій, то підшукувала для сиріт постійних опікунів. Особливо багато причинилась вона до повстання заликсту ім. С. Петлюри в Перемишлі, де знайшли захист та опіку сироти хлопці. Емігрантки, що перебувають у Львові, хотіли бодай малою увагою виявити всю свою пошану і любов цій високодостойній Опікунці, тому обрали її почесним членом львівської філії С. У. Е., а у згадану неділю передали їй грамоту почесного членства. Свято це було скромне, але щире. Управа С. У. Е. та запрошені гості зібрались у кімнатах клюбу „Нової Хати". Свято почала промовою голова Філії п-і Н. Дорошенко-Савченко, підносячи заслуги дорогої Гості та згадуючи своє перше знайомство з п. Ціпановською, яка саме тоді розміщувала дітей емігрантів з Варшави та Каліша на літнисько в Галичині. Чулі і щирі слова викликали на очах самої достойної Гості і присутніх сльози. Діти передали п-і Ціпановській цвіти та почесну грамоту, виконану в староукраїнському стилі, панна Галя Голобродська продекламувала з чуттям відповідний вірш, а малий Славчик Трохименко своїм віршиком, що його написала спеціяльно на цю нагоду одна з емігранток, знову викликав у присутніх сльози. Найзворушливіша була відповідь п-ні Ціпановської, яка згадала свій короткий побут на Україні та оповіла, як її до веденої пізніше нею акції допомоги спонукала відвідини табору емігрантів у Ченстохові. Те, що вона там побачила, лишилося в її памяти жахливим спогадом на все життя. По офіційній частині свята відбулась товариська гутірка при чаю, підчас якої присутні згадували ріжні весілі з життя на еміграції та вічно болючу тему — життя в Україні теперішне і колишнє.

Сторінка без політики.

ҐУДЗИК ЯК АЛІБІ.

Сензаційний розводовий процес із сензаційним закінченням.

В Шікаґо істнував до недавна спеціяльний інститут, який займався лиш тим, що доставляв подругам потрібні до розводу докази. Найцікавіша подія, яка довела до закриття цілого підприємства, яке приносило його власникам, при відомій американській розводоманії, цікаві приходи.

Місіс Н. залюбилася в якомусь молодому мужчині і між нею та мужом настали нестерпні умовини. Вона рада булаб якнайшвидше розійтись з мужом, тимбільше, що були достаточні причини до розводу. Одначе вона хотіла, щоб муж платив їй алїменти, або щоб дав бодай добру відправу. При тому молодий чоловік в якому вона закохалася не міг почванитися земськими добрами. Отже треба було, щоб жінка доказала свому мужові брутальність, або таку поведінку, яка з його вини робилаб подружжя нестерпним. Бо в Америці вистане доказати мужові хочби найменшу вину, щоб жінка дістала розвід із добрими алїментами, очевидно, як є з чого потягнути. Та згадане подружжя було досі зовсім щасливе і важко було знайти якінебудь обставини, що булиб некорисні для мужа. Місіс Н. клопоталася довший час, аж поки знайома не подала їй адреси бюра, яке займалося доставою розводових доказів. Місіс Н. пішла до згаданого інституту, заплатила й оповіла свою справу. Їй запевнили поміч.

Сцена в барі.

Кілька тижнів пізніше подружжя було вже з вини мужа розвязане. Муж мусів платити. Як доказ вини суддя дістав світлину, в якій муж знаходився в доволі свобідній ситуації з якоюсь балетницею у кімнатці відомого з поганої слави бару. Муж готов був присягнути, що такої балетниці не бачив ще у своїм житті. Але в такій ситуації кожний обвинувачений муж готов був присягати. Тому теж суддя не погодився на те, щоб муж присягав.

Щойно по розводі почала жінка захоплюватися спізненою любовною весною. Свою вони черпала вона — так сказатиб — повними пригорщами. Її можна було побачити на всіх модних площах, пляжах, при кермі моторівки, якою розбивалася по мішіґенськім озері. Вона була щаслива і здавалося, що ніщо й ніхто не скаламутить їй того щастя.

Коли муж є фабрикантом ґудзиків.

Та колишній муж не дармував. Адже він не почувався до найменшої вини. Він мав уже 47 літ, зайнятий був виключно своїми інтересами і гераьси з барів цікавили його стільки, що квадратура кола. Він почав фатальну світлину докладно оглядати і просто студіювати кожний її квадратний центиметр.

Його одяг, його черевики, його постава... все годиться. Та ні!

Він був фабрикантом ґудзиків і на ґудзиках заробив теж своє майно. Не диво, що він звертав таку пильну увагу на ґудзики. Він почав приглядатися ґудзикам на світлині. Ґудзики, як усі інші, лиш з одною малою ріжницею. Звичайно ґудзики мають чотири дірки, крізь які переходять нитки, якими їх пришиваємо до сукна, чи полотна.

Його ґудзики мали лиш три дірки, бо виявилося, що коли відповідно протягнути нитки крізь три дірки, то ґудзики тоді краще держаться при одязі. Багато конфекційних фірм уживало тільки його ґудзики.

Важка проблема.

Одяг, який муж носив на світлині мав тільки чотиродіркові ґудзики. А чи можна собі уявити, щоби хтось, що продукує ліпші ґудзики, носив ґудзики конкуренційної фірми, до того ще гірші? Негайно покликаний нотар стверди, що справді ні при одному убранні б. мужа не було чотиродіркових ґудзиків і що він ніяких інших ґудзиків не вживав лиш із трьома дірками.

Суд дістав знову працю. Світлину дали побільшити й тоді виявилося, що голова мужа була з незвичайною прецизією вкопійована у світлину. Тоді суд мусів уневажнити свій присуд. Фабрикант ґудзиків дістав розвід, але при тім не потребував б. жінці платити ніодного сотика. Дальшу справу повела поліція, яка у висліді переведеного слідства закрила згаданий у вступі інститут.

Найкраще на сім вийшов муж, який заощадив собі чимало грошей на знамениту рекляму ґудзиків.

Маніфестація старих дів.

Ми вже писали кілька місяців тому про те, що в Англії створився союз старих дів, який мав для підстаркуватих дівиць, які переступили пядесятку (точно кажучи покінчили 55 літ) вистаратися від уряду платень, щось гейби емеритура за стародівоцтво. В дні 20. ц. м. союз старих дів уладив у Льондоні могутню маніфестацію, в якій уаяло участь 10.000 старих дів на 125 тисяч зорганізованих у союзі.

Трасу маніфестаційного походу уложили провідниці старих дів у той спосіб, що маніфестантки мали перейти вулицями коло двох миль. Одначе поліція заставила кілька головних вулиць, так, що маніфестаційний похід мусів перейти, щоб добитися до Гайд-парку, в якому мало відбутися віче, добрих пять миль. Постава поліції так схвилювала маніфестантки, що багато з них із безсильної злости зімліло.

На вічу в Гайд-парку провідниці організації обосновували свої домагання до уряду, мотивуючи їх головним чином тим, що війна забрала коло 600.000 молодих, або здатних до подружжя англійців і таким чином англійки стратили у великім відсотку змогу вийти заміж та заснувати власну семю.

Акція старих дів викликала в Англії замітне враження і широкі кола англійського громадянства співчувають безталанним старим дівам. Найкращим доказом популярности стародівоцької акції є те, що з приводу поліційної акції підчас маніфестаційного походу, консерватист отаман Проктор заповів інтерпеляцію в палаті громад.

—o—

Клопіт з червоними краватками.

Контрольні совітські органи запримітили, що в Москві, Петербурзі, Харкові та в інших містах піонери зявляються в урядових „казьонних" червоних краватках тільки підчас парад і зборів, відтак краватки здіймають і ховають збаїливо до кишені.

Коли піонірів почали випитувати, які причини такої поведінки, вони дали такі пояснення: По вулицях неможливо ходити в червоних урядових краватках. Діти насміхаються і кплять собі. Іноді навіть небезпечно в червоній краватці вийти на вулицю, бо є такі гульвіси, які коли лиш побачать піоніра в червоній краватці, то кидають камінням або таки просто бють. Іноді такий гольтіпака схопить за краватку й починає волочити піоніра по вулиці.

В Ленінграді дівчата заявили, що носити краватки на вулицях таки небезпечно. Коли дітям вияснювали, що червоні краватки видають як відзначення і що вони є виявом піонірської чести, діти відповідають:

— Говорила-їхала. Яка тут честь? От завертають голови.

На думку „Комсомольської Правди" ч. 101. винні в тому керманичі піонірських організацій.

От клопіт із червоними краватками й тільки!

Присилайте передплату!

23 РОКИ У ПИВНИЦІ.

Перед військовим судом у Ліль станув перед кількома днями дезертир Дені Корон, який може почванитися не якимнебудь рекордом: він прожив 23 роки в темній пивниці.

Підчас мобілізації в 1914 р. покликали Корона до війська, одначе після битви над Марною він утік із своїх частин і добився до Аменy, де жила його кохана. Дезертир замешкав у темній пивниці. Він позаносив туди найконечніші меблі, там їв і спав. На свіже повітря виходив він доволі рідко і то лише поночі, на кілька хвилин.

Коли війна скінчилася, дезертир далі не мав відваги покидати свого підземного пристановища: І так минуло 23 роки. Недавно вірна подруга Корона померла. Чоловік із пивниці опинився майже в безвихідному положенні. Не було більше нікого, хто доставляв би йому харчі.

Рад-не-рад мусів він вийти із свого підземного схову на денне світло й віддати себе в руки суду.

Військовий суд засудив його, беручи під увагу облекшуючі обставини, лиш на 2 роки вязниці.

ФРИЗІЄР, ЩО ВИГРАВ НА ЛЬОТЕРІЇ.

Багато було в ріжних державах таких щасливих, що виграли великі суми на льотерії. Та справжньою легендарною постаттю став лиш фризієр з Тараскону Поль Бонур, який виграв 5 міліонів франків. Про нього писали цілі томи. Всі запевнювали, що він вичистився до сотика, що золотий сон скінчився, що він тепер зовсім стратив голову і вернутися до свого давнього ремесла не має відваги.

Співробітник „Пті Парізієн" відшукав Поля Бонура в його власнім майні в полудневій Фльоренції. Якщо велитенська вигра спершу може і справді приголомшила б. фризієра, то він дуже скоро прийшов до себе і заспокоївся.

Він займає преґарний замок у Бовуарі. Одноповерховий дім, який тепер займає колишній фризієр, у XVII. ст. був мисливським замком.

Поль Бонур має велику рідню. Ще живе його батько, 80-літній старець. Гостинністю щасливого багача користується багато його свояків і своячок. В замку ведуть звичайне буденне життя, всі вістки про марнотратність виявилися зовсім неправдиві. Поль грає далі в льотерії, одначе не виграв ще ні разу.

—o—

ТЕЛЄФОНИ В АВТАХ.

Серед нових винаходів, що їх виставили на щойно відкритому париському ярмарку, найбільше зацікавив відвідувачів апарат „телемобіль", який дає змогу получитися з довільним числом телефону з якогонебудь місця в телефонічною сіткою іншого міста.

Таким чином тел. абонент, який подорожує автом, може получитися з іншим абонентом і говорити з ним. І навпаки, з мешкання можна викликати автомобіліста навіть і тоді, якщо він жене зі скорістю 100 км. на годину.

—o—

ВЕСЕЛЕ

МУЖНА ВІДПОВІДЬ

Селянин веде дорогою двох ослів. Проїжджий панок питає його насмішкувато: Гей, ви три, куди йдете?

Селянин в такім самім тоні відповідає: Попри четвертого.

ДОБРИЙ ІНТЕРЕС.

Захланний жидок просить рабіна: „Рабі, помолися, щоби мені одно око викапало".

Рабін: „Чи ти здурів? Як можна таке просити?!!

Жидок: „Я маю у цьому великий інтерес".

Рабін: „Який?"

Жидок: „Я маю дуже поганого сусіда. Коли мені вдасться зробити один добрий інтерес, то йому все удасться зробити зараз два інтереси. Отже, коли мені викапає одно око, то йому викапають обидва".

РОЗУМНА ПОРАДА.

Женихдо приятеля: „Знаєш, друже, я женюся".

Приятель: „Коли?"

Жених: „У травні".

Приятель: „Раджу тобі женитися щойно в серпні".

Жених: „Чому?"

Приятель: „Бо будеш 3 місяці довше жити".

Зміни в устрою Австрії.

Гітлер видав декрет, яким перезиває дотеперішні австрійські союзні краї (бундесслянд), на провінції (гау), перезиває Горішню і Долішню Австрію на „Обердонав" та „Нідердонав"; частину Долішньої Австрії прилучує до Стирії та касує союзний край Бургенлянд. Про відділення Бургенлянду писали ми ще вчора.

Австрійська преса присвячує цим змінам чимало місця та підкреслює їхню історичну вагу. Тепер Австрія вже адміністраційно зрівнана з рештою Німеччини.

ШАНУЙ ДОРОЖНІ ЗНАКИ ТА СЛУХАЙ ЇХ ВКАЗІВОК!

Облава за вождом мексиканських повстанців.

Як повідомляють з мексиканського пограниччя, повстання в Мексику вже не має ніяких виглядів на успіх. Ген. Седільйо намагається утекти на американську територію, але це ледви чи йому пощастить, бо 20.000 урядових вояків уладило облаву на нього.

Чимало повстанців піддалося. Прихильники ген. Седілля перестали вербувати для нього добровольців у Тексасі.

На трамваєвих зупинках стримай віз, доки трамвай не рушить!

Німецький ультимат?!

Львівська вечірня преса подає телеграму одної пресової агенції з Риму про те, що повно власний міністр Райху має передати чехословацькому урядові ноту ультимативного характеру з такими трьома точками:

1. Забрати чехословацьке військо з німецької границі.

2. Привернути спокій і нормальний лад на території, яку заселює німецька меншина.

3. Виплатити відшкодування родинам німців, забитих останнього тижня.

Цю ноту мали передати чехословацькому урядові в середу вечором або в четвер уранці.

—o—

Евхаристичний конґрес у Будапешті.

В середу, 25-го травня ц. р. відбулося в Будапешті урочисте відкриття Евхаристичного Конгресу, на який прибуло 130.000 вірних з цілого світу. На 8-ох залізничих двірцях Будапешту, з яких два спеціяльно вибудували для потреб Конгресу, панував небувалий рух. Папський легат, кардинал Пачеллі та найвизначніші церковні достойники замешкали в королівському замку. Ранком у 92-ох церквах Будапешту, священики, що прибули на Конгрес, відправляли безперервно Служби Божі. Цілий ранок падав дощ, щойно пополудні випогодилося.

Урочисте відкриття Конгресу відбулося коло 5-ої години на майдані Героїв, де вибудували величавий вівтар триповерхової висоти. У відкритті взяв участь регент Горті з дружиною, члени мадярського уряду, члени парляменту, дипльоматичний корпус та церковні достойники. Після промови мадярського примаса кардинала Шереді, який привитав усіх паломників, та після промов мін. Гомана і епископа Гейдена, виголосив довшу промову кардинал Пачеллі. Він підкреслив, що Конгрес, на який зїхалися паломники з цілого світу, має заманіфестувати любов до Бога, утаеного в Евхаристії і має оживити віру, до якої люди в останніх часах щораз більше байдужніють.

—o—

Двацять сім літ збирали.

Ніхто українцям не дав „Українського Городу" у Львові. Ані сотика колишній, галицький сойм не дав на його закупно, ані маґнат якийсь не дав його в дарунку українській молоді. Навіть ніхто не пробував підсувати думки, що його купили українці за „пруські маркі" — бо такого дурня не знайшов би, який у це повірив би! — Нарід сам його здобув своїми жертвами, як колись збудував Волоську церкву. Українці з усіх частин світу на зазив голови „Сокола-Батька", І. Боберського, взяли в тих збірках участь.

А що так було, то пригадаю, бо від самих початків стояв я близько цього діла.

До року 1911 не мали українці у Львові ніякого простору, де молодь могла би кріпити здоровля й силу, а старше громадянство відбути свої свята. У звязку з І. Краєвим Здвигом у 1911. р. кинув І. Боберський гасло здобути „Український Город" тай сам узявся до його здійснювання. Десятки тисяч листів і прохань виходило з темнавої домівки при вул. Руській 20 між українців у Галичині, Америці, Росії, між робітників на сезонових роботах у Данії. Нераз виходили ми з Боберським із сокільської домівки по 11. год. вечором, заходили до кавярні „Рома", де ще до першої вночі обговорювали сокільські справи та викупно „Українського Городу". В товаристві Боберського призабували на себе. Для нас існував „Сокіл" і „Український Город". Часто вже дніло, як ми розходились, і Боберський вертався домів та брався до полагоджування письм у справі жертв на купно „Українського Городу". Зрікався сну і йшов до занять, щоб для молоді придбати сонячного простору і воздуха. Посвятив усі свої вигоди і себе, щоб тільки молодь почувалася вже раз свобідно на свому куснику землі і виховувалася на здорових, повних енергії і власного достоїнства громадян.

А листи і прохання плили. Надходили жертви зразу скупі, відтак чимраз обильніші. От [illegible] у мене в руках лист із західного пограничча аж зпід Ряшева: „Przepraszamy, iż po polsku piszemy, ale my tutaj Rusini, co swój język zapomnieli. Posyłamy wam 2 korony, bo na więcej nas nie stać."

А якби Ви поперечитували ті картки наших [illegible] по німецьких копальнях вугля, що слали по одній марці, тяжко заощадженій для родини, що жила тільки бульбою, яку заробила на фільварку, щойно тоді зрозумілиб, чому той „Український Город" такий усім дорогий!

В р. 1912. вислав своїм коштом Боберський Софрона Шебеця, що помер у 1919. р. як сотник Української Галицької Армії в Барі, на Придніпрянщину збирати жертви на викупно. Шебець цілий рік їздив по всіх містах Росії від Петербурга по Тифліс, щоб зібрати якнайбільшу квоту на викупно. От вам уривки з його листів до І. Боберського:

„Москва, 7. II. 1913. З Катеринораду до Баку переїхав я 1134 верстов. З Баку в Москву 2.400 верстов. Разом за 6 днів 3.534 верстов. Бачите, що то не в Галичині їздити. Тут Хвостов дав 25 рублів, Кистяковський, адвокат, дав 30, доктор Дикий 100 рублів. — Був я і в професора Кримського. З ним говорив від 8. год. вечором до 3. години вночі. Він не тому українець, що вміє по „хахлацьки" говорити, або уродився на Україні десь на Полтавщині. Ні, він українець з обовязку і це не є ніяка ласка для когось, що він українець. І мудрий чоловік, і дивиться здорово. Живе він, як монах. Одна кімната, кругом книжки, сам він малий, блідий, зле виглядає, видно, що книжки їдять його. Але свою працю відложив на бік і подиктував мені яких 60 адрес українців у Петербурзі, до котрих маю зайти за датками на площу."

А як Шебецеві приходилося їздити на села, от послухаймо, що пише в листі з 29. X. 1912. р., коли то їздив на село до Пшеничного, фабриканта плужків, за датком: „...Дивлюся, а мій ветеринар, з яким маю їхати, одягається в шубу, а відтак натягає ще бунду і питається, чи не змерзне. Мене питається, чи я хочу так їхати, бо то 13 верстов і коні не дуже мудрі. Я стою в моїм моднім „обероку" і кажу, що буду так їхати. Думаю, „ідея" загріє мене, щоб тільки гроші на площу зібрати"...

А з Харкова під датою 25. 9. 1912. р. пише: „От нині видівся я з паном Бойком. Від нього першого дістав я 50 рублів." А далі пише: „Я вже зібрав 250 рублів і вложив в український банк у Харкові." З Одеси просить, щоб Боберський написав листа „нашому" Миколі Міхновському з подякою. Він своїм великим впливом допоміг зібрати гроші. В Катеринославі був по його словам, „у старого дідка" Еварницького (Д. Яворницький). Він дав 50 рублів і за чверть години надиктував Шебецеві 32 адреси.

А в Одесі при збірці допомогав йому д-р І. Луценко, що в листопаді 1918. р. приїзджав до Львова. Навіть Сергій П. Шелухин готовився дати на ціль викупна відчит. А одеська публика радо ходить на відчити Шелухина й любила його. І епископ Парфеній з Тули дав свою жертву і Рябовол у Катеринодарі і Безкровний не скупили свого гроша на купно „Українського Городу".

Але це Вам тільки уривки з поїздки Шебеця, бо й інших заанґажував Боберський збирати на викупно. Семен Демидчук, що поїхав збирати в Америці датки для „Рідної Школи", збирав і на „Український Город". Своїм впливом помагав серед канадійських українців Орест Жеребко, що як американський українець, студіював у Львові, в університеті. Жертви свої складала й наша американська дітвора, товариства, громадяни, яких біда вигнала з рідної землі, а там вони станули на ноги. От вам лист з Пітсбурґу, 9. 7. 1913. р. до „Сокола-Батька": „Насамперед хочу Вам подякувати за те, щосьте припімнули за рідний край, бо мені цілком було і байдуже, що я в чужій земли. Отож я від себе посилаю (6 долярів) 30 корон і прошу і мене затягнути до гурту, бо і я маю двох синів, може і їм колись притрафиться ступити на львівську землю і щоб на них інші не вказували пальцями. Моя адреса: Михайло Розумний, Рікс 150 — 14 ст. Пітсбурґ Па."

Сотки інших таких писем можна наводити які свідчать про жертви від усіх кругів українського громадянства, деб воно не находилося.

Виглядало, що війна перервала почате діло. Та Боберський памятав про справу. Своїм коштом видав відзнаки [illegible] і десятки тисяч українців, військових і цивільних, купувало їх та причинювалось до викупна землі, бо на це ужив Боберський увесь дохід.

Хоча Боберський з 1920 р. опинився в Америці, то справа не впала. В перших роках усі ощадности в товаристві „Сокіл-Батько" пішли на купно землі, а з роком 1926 рушила справа збірки знову передвоєнним темпом.

До Львова прибув на постійне замешкання емерит. судовий радник Стахій де Остоя Стеблецький. Людина всупереч високому вікові пов на енергії та запалу до діла. Микола Левицький притягнув його до нашого гурту. Робота була вже підготована і він увесь свій час присвятив збірці. Пригадую собі ще нині, як по кількох місяцях на перший поклик прийшла між іншими жертва від українця-робітника аж з горішнього Єгипту: пять долярів. Хоча боротьба за кусень хліба кинула його над Ніль, він завсіди памятав про потреби рідного краю. Пішли жертви від усіх громадян і знову частинами викуплювано „Український Город". А чи не в 1928 році запамятав я собі ось який образок: — Перед полуднем отвираються двері до канцелярії і по здоровлення „Слава Ісусу Христу"! — Гаразд! — несеться від дверей. — А Горук де?" — Це колишній член С.-Б., нині священик, що місіонарем волочиться по цілому світі. І він цікавиться працею Товариства і зложив свою дрібну жертву. Вертався з Києва і його підпис у „Золотій Книзі".

І рік-річно підсумовував Стеблецький датки аж до своєї смерти і тішився, що як емерит все чогось доконав, бо „Український Город" своїм простором збільшався. А там уже й учасники Свята УМХ підсилили сплати своїми жертвами й наші установи причинювались до цього діла.

Не годилось би поминути й наших американців. Д-р Гриневецький з Шикаґо жертвував по війні 1000 долярів. „Обеднання", українські допомогові чи пак асекураційні товариства Злучених Держав і Канади слали свої жертви. Навіть наші незасібні еміґранти в Чехії жертвували свої датки. Не відмовляло львівське староство дозволу на прилюдні збірки у Львові під нашими установами і площа поширилася до розмірів девятьох морґів. А останній запис бл. п. радника Баньковського пророчисто свідчить, як то дорогий цей „Український Город" для всіх українців, де би вони не жили, у кого не працювали би. Вони всі тішилися тим, як город ширшав і чимраз більшим гуртам винужденілої міської молоді давав змогу тішитися сонцем, вдихати здоровий воздух і кріпити тілесні та духові сили. До викупна небагато залишилося. Я певний, що і це викупимо та й зразково уладимо нашими жертвами і працею в імя гасла: Народ собі!

Гакстен.

Переходи дорогу, куди їдуть тільки у прямовисній лінії, а не поперек!

Новинки.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— **ПЛАТІТЬ ТОЧНО ПЕРЕДПЛАТУ! ПРИСИЛАЙТЕ ЗАЛЕГЛОСТИ! Ш. Передплатників просимо вирівняти залеглости, бо стримаємо висилку часопису! Присилайте точно щомісячну передплату, бо інакше не дістанете книжки зі щомісячної Бібліотеки „Діла“! Наш часопис найдешевший, бо крім 10-ти сторінок найкращої щоденної газети та 16-ти сторінок під неділю, — даємо точним передплатникам щомісяця даром одну прегарну і вартісну книжку величиною від 10—15 аркушів друку. Точний передплатник „Діла“ складає за рік Бібліотеку „Діла“ з 12 томів.**

— **ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.**

— **Редакційний телефон. Просимо всіх, що звертаються до Редакції „Діла“ телефоном, дзвонити на ч. 246-46, бо такий є тепер редакційний телефон. Телефон Адміністрації далі**

— **Панахида** по бл. пам. Отамані Симонові Петлюрі відбудеться дня 29. травня ц. р. в год. 12.30 у святоюрській православній церкві у Львові (вул. Францішканська). 1150

— **Черче-Живець.** Першорядний пансіон „Надія“, ведений під управою пп. Томашівської і Кшановської М., поручає комфортові кімнати і добірний харч по приступних цінах. На домагання за ричалтом. ч. 1128 (—5)

— **Пресовий катальог „ПАРА“.** Видавництво Пресових Катальогів „ПАРА“, якого саме одинацятий річник вийшов з друку, приносить цим виданням велику заслугу свому видавцеві. Вже минулі річники придбали собі велике признання зацікавлених господарських кол, журналістичних і освітніх працівників, навіть урядових чинників. Теперішній, одинацятий з черги річник, крім багатих і докладних інформацій має теж проглядний склад і солідне, естетичне вивінування книжки. Він дає інформації про те, в якому часописі може містити найуспішніше оголошення не тільки промисловець і купець, але теж соціольог культури, коли схоче прослідити густоту мережі видавничих станиць у поодиноких дільницях краю. Навіть пересічного громадянина, що цікавиться духовою культурою, будуть цікавити студії Пресового Катальогу, коли схоче познайомитись із видавничим рухом, який у нас представляє поодинокі групи політичні, віроісповідні чи національні, як теж наукові осередки. Пресовий Катальог можна дістати у книгарнях і відділах Бюра Оголошень „ПАР“.

— **Діти — дітям.** Під такою назвою відбудеться в четвер, 2-го червня ц. р. в год. 16-ій, в салі театру „Ріжнородностей“ імпреза з багатою програмою, яку виконають учні курсів п. О. Федак-Дрогомирецької та дитяча орхестра елевів Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові під проводом п. Р. Согора. При фортепіяні Н. Пясецька-Процишин. Білети у крамниці Народнього Мистецтва (вул. Косцюшка 1). Дохід на доживлювання дітей.

— **Іспит зрілости в гімназії СС. Василіянок у Львові** відбувся в днях 16.—21. травня під проводом директора заведення о. крил. Лициняка, як делегата Кураторії. Зголосилося 26 абітурієнток з відділу клясичного і 24 з відділу гуманістичного. Вислід матури дуже відрадний, бо ніхто не перепав ані при письменній ані при устній матурі. З клясичного відділу здали: Бабяк Марія, Ваврик Стефанія, Вовків Олександра, Галькевич Стефанія, Герасимович Анна, Глинянська Тетяна, Гринах Евгенія, Зачкевич Ольга, Камецька Олена, Колісник Ірина, Коверко Оксана, Кос Ірина, Левицька Тетяна, Лициняк Марія, Лужницька Ксеня, Мандзюк Віра, Москалик Іванна, Пядик Катерина, Сабат Евгенія, Сидір Дарія, Сікора Стефанія, Стецько Надія, Тимяків Мінодора, Тисовська Оксана, Хитренька Марія, Яцків Юлія. З гуманістичного відділу здали: Гайовська Марта, Занхіра Ольга, Кіндій Ольга, Кипш Ольга, Корлятович Надія, Крук Марія, Кузь Ірина, Кушнір Ірина, Ловицька Дарія, Лова Ольга, Лугова Володимира, Маєр Анна, Мисько Мирослава, Олійник Стефанія, Орищин Теодозія, Останчук Ольга, Перепелиця Наталія, Пивовар Евгенія, Строцька Лідія, Тимчишин Евфрозина, Шепта Анна, Чайківська Ольга, Чарнецька Олександра, Якимович Стефанія.

— **Іспит зрілости в державній гімназії в Заліщиках** відбувся в часі від 17. до 19. V. ц. р. До іспиту допущено 27 кандидатів, між якими було всього 4 українців, що здали іспит, а саме: Баранюківна Анна, Долинський Володимир, Кашовська Лідія, Левицька Іванна. Всіх загалом здало іспит 26. Не здав лиш один ученик, що перед матурою змінив греко-кат. обряд на римокатолицький.

— **Першу нагороду на Фотогафічнія Виставі** дістанете, коли будете вживати свіжий матеріял, закуплений в єдиній українській фотографічній крамниці „Екомп“, Львів, Сикстуська ч. 29.

— **Відкликали здвиг польських соколів у Львові.** Управа „дзєльніци малопольскєй Сокола“ повідомила централю, що рішилася відкликати проектований на 5—6. червня загальнопольський сокільський здвиг з нагоди 20-ліття оборони Львова. Як причини відкликання подають організаційні труднощі та обмеження владою числа делегатів з окремих воєвідств.

— **15 нових „Кулек Рольнічих“ на Волині.** Президія Центрального Товариства „Кулек Рольнічих“ затвердила аж 116 нових „кулек“, що повстали в першій половині травня на просторі воєвідств: люблинського — 46, лодзького — 24, варшавського — 22, волинського 15, новгородського — 7, віленського — 2.

— **Розбирають православну церкву.** Магістрат Сосновця (Домбровський Басейн) передав до православної парохії в Сосніецї письмо з вимогою, щоб приступити до розбірки церкви при вул. 3 Мая „з уваги на її стан, який загрожує публичній безпеці“. Тому, що управа православної парохії не почала розбірки церкви у приписаному речинці, магістрат доручив це підприємцеві, який 25-го ц. м. почав працю.

— **Ревізії й арештування у Равщині.** В останніх тижнях арештували у Равщині та відвезли до Львова ваких громадян: Зінька Степана з Річок, Дучного Петра, Левчука Івана і Іваніха Н. з Карова, Макуха Семена з Піддубець, Мана Михайла з Вільок Мазовецьких, Козюну Дмитра з Любичі Камеральної, Воронку Михайла з Корчмина, Сала Івана, Сала Стефана, Сала Василя з Лаврикова Кіптів, Йосифа Рубіновича з Угнова (арештували при війську) Гнідика Юрка з Василева (арештували при війську), Брунця Теодора, Брунця Степана с. Івана, Марка Михайла з Камінки Боброїдів, Думича Юрка, власника крамниці з Камінки Мошана. — Арештованих Даха Яцка, Химича Емиліяна з Лаврикова Кіптів і Панюса Василя з Тенетиськ по переслуханні на постерунку звільнили. З равського повіту перебуває тепер в судових арештах коло 150 молодих громадян.

— **Знову заборонили лугове свято.** Надвірнянське повітове старосто рішенням з 5-го травня ц. р. заборонило відбуття районове лугове свято в Перерослі біля Надвірної. Це перша того роду заборона від початку існування Т-ва „Луг“ у Надвірній. Те саме староство заборонило було членам повітової Управи „Лугу“ і членам окремих „Лугів“ у повіті взяти участь у ювилейному зїзді „Просвіти“ у Львові.

— **Чим займається „Малопольске Товаржиство Рольніче“?** Польська преса повідомляє: Акція професійного зорганізування кольоністів у Східній Галичині, яку ведуть з почину та під опікою „Малопольского Товаржиства Рольнічого“ добігає кінця. Дня 29. ц. м. відбудеться у Львові в салі „Т-ва Кредитового Земского“ (Коперника 4) організаційний зїзд осадників з трьох східно-галицьких воєвідств.

— **Згинув на „гладкій дорозі“.** 23. ц. м. переїздив у само полудне в Джурові пов. Снятин 71-літній Іван Солован із Залуча. У той сам час переїздив кільканацять кроків далі селянин Микитюк фірою і зачіпив в одному менті осею колеса за спорохнавілий стовп електричних проводів. Стовп упав і перетягнув за собою ще пять інших стовпів, з яких один упав на Солована та забив його на місці. Як виявилося, всі стовпи були спорохнавілі.

— **У Франції моляться за мир.** Єпископ дієцезії Ст. Ді у Франції видав розпорядок, щоб у його дієцезії кожного дня в іншій парохії відправляли Службу Божу за мир. Єпископ закликає вірних, щоб у часі тієї Служби Божої якнайчастіше приступали до св. Причастя.

— **Англія і Німеччина розбудовують свої фльоти.** В Англії та Німеччині йде гарячкова праця над розбудовою торговельної та воєнної фльоти. У 57-и німецьких корабельних варстатах будують тепер торговельні кораблі на 370.000 тон загальної містоти і воєнні на 265.000 тон. В Англії 75 корабельних варстатів працює над будовою торговельних кораблів на 1,090.000 тон загальної містоти і воєнних кораблів на 600.000 тон.

— **Нова хвиля страйків у Франції.** Робітники мужеської конфекції в Парижі ухвалили проголосити страйк, бо підприємці не задовольнили їх вимог. У Ліоні загрожує небезпека генерального страйку робітників річної плавби. Кілька великих підприємств водного транспорту внаслідок страйку припинили працю.

— **Пошесть холери в Індії.** З Калькути повідомляють, що пошесть холери, яка там шаліє у цілій низці провінцій, поволі слабне. Всеж за останніх шість тижнів занотували 7 тисяч випадків цієї недуги, з чого половина смертельних. Найбільші розміри прибрала ця пошесть в часі релігійного свята в Гардвар, де зібралися сотні тисяч паломників.

— **Запір.** Поважні представники медичного знання переконалися, що навіть найделікатніші діти радо приймають і добре зносять природну гірку воду „Францішка Йосифа“. Запитайте свого лікаря.

—o—

З театру.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР: „ВОЯК КОРОЛЕВИ МАДАГАСКАРУ“ фарса у 6 діях Добжанського у переробці Тувіма.

Ця песа, написана одним із львівських авторів яких 60 років тому, спокусила одного з найталановитіших сучасних польських поетів Тувіма своїм фарсовим сюжетом. Тувім пішов за прикладом... Шекспіра і з чужого тексту не залишив майже нічого. Так замісць доброї побутової комедії ми дістали фарсове видовище, що хвилинами переміняється у ревію зі співами і танцями. Історію про старшого провінціяльного адвоката з Радомя, що приїзджає до Варшави женитися з молодою дівчиною, достосовано до тону Гоголівських комедій, як їх почали виставляти модерні режисери: реалістичні сцени переходять у гротеску, — живі люди стають мавпочками.

Здається (бо тепер ніхто цього не може знати), що така фарса подобається публиці, яка має з чого сміятися, пригадуючи собі давні популярні мельодії з підміських садів (олеандри у вазонах замісць дерев) і танці з передмісних кафешантанів. Багато сцен, декорацій, артистів, статистів, крику і жіночого негліжу.

Головну ролю грав тут відомий варшавський артист Марій Машинський — поважний мистець, що розбуджував сміх на салі тим самим способом, як кривив губу до сміху. Хто бачив його в інших ролях у добрих комедіях, співчував йому, що мусить двигати на своїх плечах такі „масві прецлі“. Його свояка грав Боровий, переміняючи хвилинами сцену в цирковий арену. Тип шансонетки відтворила темпераментом та фантазією Анквіч-Шиманьська. Гурська у кожній ролі інша дала насправді гоголівський тип панни на відданню. Дуже добрі були теж Ханєцька, Збєжовська, Вонсович і Межеєвський у більших ролях

—o—

Дописи.

ЗАЛІЩИКИ

„Марійська Дружина“ учнів-українців заліщицької державної гімназії влаштувала 5. травня в залі Народнього Дому в Заліщиках свято Пресвятої Матері, Цариці України. На тиждень перед тим відбулося в місцевій церкві по богослуженні урочисте посвячення прапору „Марійської Дружини“, якого доконав катехит гімназії о. Іван Чучман при участи великого числа місцевого громадянства. Після свята по богослуженні перенесли торжественно прапор в члени „Марійської Дружини“ о. Іринея Вовка В.В. зі Львова. Вечором того дня відбулася академія, що складалася зі вступного слова, хорових точок, декламацій та музичних продукцій. Свято вдалося

вом „Марійської Дружини“. Відтак виголосив глибоку змістом проповідь о. Іриней Назарко. На свято прибули ширші круги громадянства, які крім релігійно-національних почувань були зацікавлені, як виявляється зі своїх заявлень, якраз гімназійна молодь, що їй може вперше довелося бути на сцені в ролі виконавців концертової програми. Свято було взагалі дуже дбайливо підготоване й увінчалося гарними успіхами. Хорові точки під проводом п. Ярослава Баранецького випали зовсім вдоволяючо. Найкращою хоровою точкою була пісня міш. хору: „Через поле широкеє“, де визначився гарним теноровим сольом учень Долинський Володимир. Симпатичні та дбайливо виконані фортепіянові продукції учениць Мандрусяківної Люби та Ловової Марійки публика слушно винагородила рясними оплесками. Досить добре враження зробив на приявних гостей сорганізований дует учнів Микули Андрія та Досьминського Володимира. З чуттям та доброю інтерпретацією віддеклямували учениці вірші Уляни Кравченко: Ковальчуківна Орися „Аве Марія“, Іванишин Анна „Погляди“, та Мишко Юрій „Із глибини“. Слід підчеркнути, що моральний і матеріяльний успіх цього свята треба завдячити праці місцевих душпастирів, які зорганізували це свято в місяці травні на славу Пречистої Діви Марії. Вкінці треба піднести, що до звеличання свята причинилася присутність президента „Марійських Дружин“ о. Іринея Назарка, за що виділові академії і приявне на святі громадянство висловлюють йому цією дорогою прилюдну подяку.

Ювилейне свято „Просвіти“. Філія Т-ва „Просвіта“ в Заліщиках відбула 15. травня ц. р. ювилейне свято „Просвіти“. Участь у ньому взяли хори й декляматори зі Заліщик, Блищанки, Угриновець, Дзвиняча та Печерної. По відправі в місцевій церкві почали сходитися до Народнього Дому відпоручники читалень навіть з подальших сіл на академію, що почалася в год. 17.30. Салю прикрасила місцева читальня квітами й килимами. По середині сцени уміщено великий образ „Просвіта“, прибраний ручниками. Свято почалося просвітянським гимном, що його відспівав міш. хор із Блищанки. Святочну промову виголосив д-р Вовк Василь. Решту точок програми виповнили хорові точки: „Проступімо шлях“, „Просвіти армія іде“, „До лав Просвіти“, „У гору стяг“, „Крилос“ та деклямації: „Привіт весні“, „У Крилосі“, „Крилос“, „Казка про велетня“. Імпозантно представлялися на святі злучені хори зі Заліщик, Блищанки та Угриновець, що відспівали частину пісень спільними силами під проводом гром. Дідушка Йосафата. Декляматори вив'язалися теж гарно зі своїх завдань, та найкраще виголосила деклямацію „Пісня про велетня“ Савина Борсук із Дзвиняча. Річевий і підхожий до хвилини реферат виголосила селянка Анна Бодляр з Печерної на тему: Роля жінки в „Просвіті“. Свято закінчено відспіванням національного гимну при висвітленні живого образу, що представляв апотеозу „Просвіти“. Свято взагалі пройшло з гарним успіхом. На святі було досить заміжної публики. Зате деяка частина місцевих громадян, яка взагалі не бере участи в національних імпрезах, не чула на собі обовязку і цим разом бути на ювилейному святі.

**По припиненні діяльности робітничого Т-ва „Сила“ та філії „Союзу Українок“ у Заліщиках, як теж і кружків „Союзу Українок“ у заліщицькому повіті, припинило повітове старовство діяльність руханково-спортового Т-ва „Луг“ у Голіградах рішенням з дня 27. 4. 1938 р. до ч. В. 42 і в Костільниках рішенням з дня 30. 1. 1938 р. до ч. В. 42. За причину припинення діяльности Т-ва „Луг“ у Голіградах подало старовство, що існування цього т-ва загрожує безпеці, спокоєві і публичному порядкові через викликування частих авантур і бійок, получених з тяжкими ушкодженнями тіла. Припинення діяльности т-ва „Луг“ у Костільниках умотивувало старовство ось так: 1. Старшина (т-ва) уладила дня 7. січня ц. р. нелегальну збірку на ціли т-ва „Луг“. 2. Члени Виділу: а) уладжують часті авантури та навіть бійки, що загрожують безпеці, спокоєві і публичному порядкові; б) співають заказані пісні, в) виступають збірно проти членів пожарної сторожі. Згадані т-ва, які не чують на собі вини поважних закидів, внесли проти цього рішення старовства відклик до воєвідства.

ТЕРНОПІЛЬ.

Свячене в Т-ві „Зоря“. Дня 15. травня ц. р. уладило Т-во „Зоря“ в Тернополі, в якому гуртуються ремісники, купці і промисловці, традиційне свячене з участю запрошених представників культурно-освітніх та економічних товариств. По посвяченні гарно заставленого стола, виголосив о. крил. Громницький привітну промову з побажанням успішного розвою Товариства. Імени прибувших представників товариств промовляв інж. Січ про вагу й завдання такого потрібного товариства, як „Зоря“ та склав щирі побажання в руки голови Т-ва п. І. Майки. Від господарів свята промовляв п. Майка, підчеркуючи висказані передбесідниками напрямні праці та з вірою у підтримку інтелігенції подякував представникам товариств за участь. При звуках пісень продовжувалась гутірка, а молодь у сусідніх салях завела танки.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Форма і зміст.

„Не важне те який капелюх людина носить, а те, на чім той капелюх сидить“...

„Коралі густо, а в голові пусто“...

„Форма полова, зміст то ґрунт“...

І з цього пішло...

Просто не випадало вбиратися елеґантно, бо зараз кожний підозрівав під гарним капелюхом пусту голову, а під гарною формою кепський зміст. Зате хто ходив обірваний і рідко митий, хто ігнорував гребінь та щітку, хто сходжував обцаси аж до власних пят — той мав уже 90% даних на марку розумного чоловіка. Волочилося серед нас таких зразків досить, і то перед війною, коли біда не була таким частим гостем, а ціна на матерії і ремінь такою великою панею. Але була тоді така мода, такий неписанний наказ тих, що надавали тон. Захопив був цей наказ передовсім молодь обох полів, спеціяльно університетську молодь. Правник з витертими ліктями і брудним ковнірцем, фільософка з кривими обцасами і подертими панчохами не були представниками найбідніших, а представниками людей, що чхають на зовнішні форми, бо мають важніші справи в голові.

Повоенное время принесло деякі зміни. В першу чергу серед дівчат. Жіноцтво такою великою хвилею ринуло на університети, що студентка перестала бути білим круком і не потребувала вдавати погорди до гарного одягу, щоби робити враження вченої.

Тому траплялися такі випадки:

— Як вам добре в цій суконці і ви як знаменито танцюєте! Зараз пізнати, що маєте досить часу на одно і на друге.

— Бодай так! Останніми часами кула до маґістерки по шіснацять годин на добу...

В мужчин теж позначилася поправа, але аж не така, щоб не можна було на цю тему писати малих фейлєтонів. Рештки пересудів далі товчуться по нашій землі як Марко по пеклі і можна їх стрінути всюди.

— Знаєте, прийшов нині до мене один молодий чоловік за протекцією. Дивлюся — вбраний як барон, краватка вивязана, убрання скроєне порша кляса, штани запрасовані, що можна до канту скалічитися, хусточка в кишеньці... Просив, щоби сказати за ним пару слів... Безробітний... Ей, кажу, видно вам не зле поводиться, зовсім не виглядаєте на бідного.

Або:

— Він мені не виглядає на солідного. Подивіться як убраний. Все такий вистроєний, вичесаний. Я до таких людей не маю довіря.

А потім:

Відбувається якесь свято: Перший листопад, Зелені Свята, ювилей. Люди на становищах, з добрими платнями, що можуть собі позволити на чорний одяг, приходять у всіляких красках одінь, краваток і черевиків.

— Чому? — питаєте їх.

— Бо не вважаю, що це чим небуть нарушує повагу свята. Врештою світ виріс уже з бездушної і непотрібної „сальоновости“. В тім випадку большевики мають направду заслугу.

Забули, або не читали, що Чічерін показався перший раз у Женеві в найкраще скроєнім фраку.

Не було випадку, щоб хтось із них виступав у жакеті і жовтих черевиках, або в чорній блюзі і сивих „пумпах“.

А я мав приємність такі речі бачити, і то недавно, і то в людей, що напевно мають чорні черевики і другу пару штанів.

Скаже хтось: А як нема грошей?!

Для таких є приповідка: Хоч не врочисто, але чисто.

Скаже хтось: А як пересолимо в цім напрямі?!

Думаю, що нема страху. Не маємо на це ні грошей, ні традиції!

Ми так пересолили в другу сторону, що ще довго можемо відсолювати.

Галактіон Чіпка.

Справоздавче посольське зібрання. В пятницю 15. травня ц. р. за почином Повітового Комітету УНДО відбулось посольське справоздавче зібрання під проводом голови П. Н. К. п. Сінга. Реферували посли Волюх Василь і д-р Степан Баран. Не зважаючи на обмеження до запрошення лиш представників сільських організаційних комітетів і мужів довіря та ще й невідповідної пори рільних праць, явилось до півтора сотні селян, кількох священників та кільканацятьох інтеліґентів з Тернополя. По основних рефератах послів відчитано декларацію Ц. К. УНДО з 7. 5. ц. р. По оживленій дискусії принято через акламацію поставлені резолюції, в яких одобрено і вповні приєднанось до декларації УНДО. Відспіванням нац. гимну покінчено нараду й учасники розійшлися з вірою, що добре зорганізоване і сконсолідоване українське громадянство представлятиме силу, яка своєю працею дасть відпір наступові на його здобутки та виборе належні права народові.

„День Матері“. В неділю 22. травня ц. р. заходом філії Т-ва охорони дітей і молоді відбувся „День Матері“, завершенням якого була концертова імпреза з гарно обдуманою програмою. У виконанні програми крім симпатичної появи дітвори з цвітами у живій картині взяли участь також ширші круги нашої інтелігенції. Сольоспіви п-ні Ст. Стебницької, деклямація проф. М. Левицької, гра на цитрі п-ні Довгань при акомпаніяменті другої цитри, а також жін. хори „Калини“ під дир. п. Майковського і в повному складі хор „Терн. Бояна“ під дир. п. В. Менцінського. Фортепіяновий достріб був у досвідних руках проф. В. Безкоровайного і п-ни І. Миколаєвич. Ціла імпреза, виконана із вдоволяючим успіхом, полишила у всіх учасників миле враження і певно не залишиться без сліду у душах нашої симпатичної дітвори та корисно вплине на дальші праці товариства, якого членам Виділу, головно заслужена повній посвяти праці референтки імпрезової п-ні А. Хомової, вдалось усунути різні перешкоди та довести діло до успішного висліду. Тут треба замітити, що філія Т-ва охорони дітей і молоді веде тут сирітський захист та має вже гарний власний поверховий дім, якому основу дала плата і на перші потреби підмога з мейна фондації ім. князя К. Острожського.

———o———

Спорт.

УКРАЇНА — ЮНАК

Мистецькі змагання обох дружин відбудуться в неділю 29. п. м. в год. 5.30 попол. на грищі Погоні.

Юнак — це справжня ревеляція С. Л., бо після кількох програних минулої осени, спричинених першою тремою новика, цього року Юнак іде від перемоги до перемоги, а з них найважніші: перемога 2:1 з Погонею в Перемишлі і 2:1 з Чорними в Дрогобичі. Значить Юнак є не лиш доброю дружиною на своїм грищі, але вміє теж виграти на чужих. Тому теж матч України з дрогобицькою дружиною повинен стояти на гарному рівні і дати глядачам чимало емоцій.

ЗОРЯ — ЮТШІНЯ.

Передостанній мистецький метч Зорі відбудеться в неділю 29. п. м. на грищі Цитаделі, в год. 10 рано. Хоч противник Зорі доволі слабий, то змагуни української дружини повинні памятати, що найгірші несподіванки приходять саме з того боку, з якого ми їх найменше сподіємося. А Зоря має ще два мистецькі метчі і мусить їх виграти, щоб далі задержати перевагу одного пункту над ПКС-ом, який при помочі не конче гарних засобів успів минулої неділі перемогти Зорю. Отже змагуни Зорі мусять грати з повною амбіцією, наче з найсильнішою дружиною.

Зокрема українська публика повинна гремінально явитися на Цитаделі, щоб своєю участю заохотити нашу дружину до змагань та підсилити її не лиш морально, але й матеріяльно перед її важкими змаганнями.

СТЕП — ПРАЦА ПОЛЬСКА.

Степ грає свій останній, при тому найважніший і найтяжчий метч із дружиною Праци Польської. Перемога Степу запевнить йому мистецтво своєї групи, програна перекреслить надії на мистецтво та на майбутній авано до Б-класи. Праца Польска не є найсильнішою дружиною, але найнебезпечнішою, проте Степ якщо його змагуни заграють амбітно і жертвенно, на повне вирішить ці змагання у свою користь.

———o———

На допомогу студентству.

ВИКАЗ ДАЛЬШИХ ЖЕРТВ.

По 50 зол.: о. Юрій Кінта, Ярослав; О. С. К. Самбір; Районова Молочарня, Чортів; Украінбанк „Віра“ Перемишль. **По 25 зол.:** Іван Тимпорак, Люблин (складка). **По 20 зол.:** д-р Зиновій Левицький, Корців; службовники кооп. „Будучність“, Тернопіль. **По 10 зол.:** кооп. „Дніпро“, Зубрець; службовники Н. Т., Володимир; дир. В. і М. Яцульчаки, Синевідсько Вижне. **По 5 зол.:** Марія Павелківна, Львів; д-р Гранича, Самбір; Остапчук Осип, Болшівці; Т. Б., Кремянець; Коцур Іван, Варшава; о. Купчір Василь, Вербів; Пінтуя, Скальмежице; Юлія Купко, Ясениця. **По 4 зол.:** гр.-кат. парох. уряд, Збараж; гр.-кат. парох. уряд, Старі Броди; М. Тимків, Жабє. **По 3 зол.:** о. М. Турконич, Поляна, о. П. Осташевський, Підберізці; о. Петро Задворняк, Деревляни; гр.-кат. парох. уряд, Ожидів; І. Литвиненко, Скальможице; Сергій Орлов, Скальможице. **По 2 зол.:** радн. Дроздевський, Львів; Туркул Володимир, Соколів; о. Ступак Дмитро, Тучапи; Лукавецький Зенон.

Львів; дир. Новак Василь, Пшихов; о. Головацький Любомир, Журавно; о. Марькевич Зиновій, Новосілки; о. Kaмінський Гаврило, Боратин; о. Дмитро Йосифович, Хітар; о. Вас. Дубинський, Любиниі; Ол. Моровик, Жабє; зоточенці зі Скальмежиц (Познанське) по 2 зол.: Гусар Роман, Літвиновський Анатоль; К. Пахтів, Миколаєнко, П. Зобрило, М. Васильченко, Володимир Ілюк, Михайло Грицина, Григорій Сотник, Володимир Петчка. **По 1 зол.:** Олександер Наконечний, Косова; заточенці зі Скальмежиц Познанське) по 1 зол.: Володимир Демченко, Володимир Шепель, Іван Савосько, Микола Маркевич, Аврам Коваль, К. Балицький, Іван Гомілко, Ю. Рекуш, Ніна Васеріс, Юхим Кухарчук, Антін Отруць, Отилія Сусдорф, Павло Білинський, Юлія Білобородько, Володимир Трощінський, Семен Скрипка, Н. Н., Федір Давиденко, А. Божинський, Іван Дробітун, Шестопал, Іван Матвієнко, Іван Бодня, Строжко, Марищенко, Тиміш Несторенко, Левко Кохан, А. Пуцінський. **Рімні:** громадянство Станиславова (збірка) 387.70 зол. (у тому такі установи: Молода Громада зі забави 80, О. С. К. 50, Зем-Банк 20, Українбанк 10, П. С. К. Р. Ш. 10, Народня Торговля І. і ІІ. 10, Союз Купців 5, кооперативи станисл. округи 85); РСУК Львів 125 зол.; Сільський Господар, Львів 100 зол.; Молода Громада, Чортків 36.50 зол.; Союз Українських Кооператив Чортків 12.50 зол.; парох. уряд Тухолька 8.42 зол.; Тустановська Л., Перемишль 8 зол.; парох. уряд Ільник 6 зол.; парох. уряд Бовшів 3.60 зол.; парох. уряд Грабівні 3.30 зол.; о. Вол. Плашовецький, Купіні 1.50 зол.; п. Юстина, Скальмежице 0.50 зол.; Тамара Б., Болонець 11 зол.; о. Василь Белей, Львів 8 зол.

Всім П. Т. Жертводавцям складає щиру подяку:

За Академічне Душпастирство
о. д-р Іван Гриньох, Львів, пл. св. Юра 1

———o———

Нові книжки й журнали.

КАТАЛЬОГ XI. ВИСТАВИ Українського Мистецького Гуртка „Спокій“. Варшава, 1938. Мала 8-ка, ст. 16

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Пятниця 27. 5. год. 8. веч. „... королева Мадагаскару“.

Субота 28. 5. год. 3.30 попол. „У святоіванську ніч“, казка для дітей. Год. 8. веч. „... королева Мадагаскару“.

Неділя 29. 5. год. 3.30 попол. „... королева Мадагаскару“. Год. 8. веч. „Принцеп“.

Театр Рівнородностей.

Пятниця, 27. 5. год. 8. веч. „Травневі прецлі“.

Субота 28. 5. год. 8. веч. „Травневі прецлі“.

Неділя 29. 5. год. 3.30 попол. „Травневі прецлі“. Год. 8. веч. „Травневі прецлі“

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ГЛУСТЕ:
27. 5. Мазепа.

ЗАЛІЩИКИ:
28. 5. Пісня Бескиду.
29. 5. Маруся Богуславка.
30. 5. Чесна Сусанна.
31. 5. Гетьман Полуботок.
1. 6. Мазепа.

ГОРОДЕНКА:
2. 6. Пісня Бескиду.
3. 6. Чесна Сусанна.
4. 6. Гетьман Полуботок.

Концерт кобзарів-бандуристів під артистичним проводом Волод. Шуля:
29. 5. Яворів.
2. 6. Городок.
Турне під адм. Степана Орача

КІНА.

АПОЛЬО: „За заслоною“.
АТЛЯНТИК: „Дочка Шангаю“.
БАЛТИК: „Володарка пущі“, „Король і хористка“.
ВАНДА: „Залога“ та „Сто потіх“.
ГРАЖИНА: „Невдячник“ із Димшею.
ЕВРОПА: „Верес“ на осн. Родзевичівни.
КАСІНО: „Восьма жінка Синьобородого“.
КОПЕРНИК: „Інститутка“ (Д. Дарбін).
МАРУСЕНЬКА: „Пострах Дикого Заходу“ та „Провалля гроші“
МЕТРО: „Панове в циліндрах“, „Підводний човен ч. 9“.
МІРАЖ: „Шопен — співець волі“.
МУЗА: „Шеф розвідки“ із Конрадом Файдтом.
ПАЛЯС: „Почалося невинно“ (Льорета Йонг).
ПАКС: „Пат і Паташон у раю“, „Срібна торпеда“.
РАЙ: „Роберт і Бертран або два злодії“.
РІЯЛЬТО: „Я винувата“.
РОКСІ: „Капітан Тейльор“ (Гейрі Купер).
СВІТ: „Магічний ключ“ з Бор. Карловим. „В. З. не причалив“.
СТИЛЕВЕ: „Мій пан чоловік“ і ревія.
ТОН: „Володарка джунглів“, „Поразка Білого Кобри“.
УТІХА: „Таємне проміння“ та ревія.
ХИМЕРА: „Гаспароне“ (Лео Слезак).

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Франція“ (Нормандія, Бретанія).

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід“ (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Венеція, Верона, Капрі“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 27. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Сільська молодь при праці, 11.40 Пісні Моцарта и Бетовена, 12.03 Полудн. авдиція, 13.45 Суспл. гутірка, 13.50 Із давньої музики, пл., 14.20 Легка музика з пл., 14.55 Біржа, 15.00 „Хто її знає“, Музика з пл., 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Госп. вістки, 15.45 Моя виправа, опов. для дітей, 16.00 Гутірка з хорими, 16.15 Розр. орхестра, 16.45 20.02 Актуальна гутірка, 17.00 Дитина серед дорослих, 17.15 Двофорт. музика, 17.50 Огляд видань, 18.00 18.50 Спорт, 18.10 Турист. інформатор, 18.15 Вок. дуети у вик. А. Димицької, сопран у супр. форт., 18.30 18.55 Програма на завтра, 18.35 Гімнастика волі, 19.00 „Американська сензація“, вес. авд. 19.42 Пісні й танки, 20.12 Симф. концерт, орх., спів, у перерві коло год. 21.00 Веч. денник, акт. гутірка, 22.05 Танк. музика, орх., 22.50 Ост. вістки, 23.00—23.30 Танк. музика з пл.

Субота, 28. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.40 Респіґі: „Фонтани Риму пл., 12.03 Полудн. авдиція, 13.45 Концерт оголошень, 15.20 Радіотехн. актуалії, 15.30 Госп. вістки, 15.45 Авд. для дітей з муз. ілюстр., 16.15 Від Олімпу до Вальгалі (Россіні, Белліні, Меркаданте, Маєрбер), сопран, баритон, хор, 16.50, 18.35 19.50 Актуальна гутірка, 17.50 Наша програма, 18.00 18.50 Спорт, 18.10 Орх. концерт, Фінклер бас, 18.35 Для села, 18.55 Програма на завтра, 19.00 Авд. для дітей; „Ліси“ словно муз. авд., 20.00 Раз — не мало, муз. спогади з травня; у перерві в год. 20.45 Веч. денник, 21.45 Свято фіз. виховання, 22.00 Орх. концерт, спів, 22.50 Ост. вістки, 23.00—23.30 Шлеська позитівка.

Неділя, 29. травня 1938.

7.15 Пісня, 7.20 Концерт дутої орх., 8.00 Ран. денник, 8.15 Для села: Хліб. Газетка, Музика з пл., Над чим будемо радити, 8.35 Львів здоровить, 8.40 Приготовмося до сінокосів, 8.50 Візьмім у свої руки торговлю худобою, 9.00 Із Міжнар. Евх. Конгресу в Будапешті, 10.30 Музика з пл., 11.30 Летунська виставка у Львові, 11.45 Культ. огляд, 11.50 Театр. огляд, 12.03 Концерт орх., 13.00 Книжки мого дитинства, літер. нарис Каден-Бандровського, 13.15 Музика орх., спів, два форт., 15.00 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, На привіт літників, Нар. капеля; у перерві в год. 15.55 Здорова торговля на здоровій торговиці, 16.30 Театр Уяви: „Любі гості“ Л. Ліпчинського, 17.00 Бетовенові твори, 17.30 Трансм. з життя, 18.00 „Привітання літа“ пісні, музика; у перерві коло год. 18.55 Хвилина бюра студій, 20.00 Програма на завтра, 20.05 „Львівська варта“ словно-муз. авд., 20.35 21.40 Спорт, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Веч. денник, 21.00 „Та йой“ вес. авд., 22.00 „Літній вечір“ муз. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Танк. музика з пл. надає Варшава ІІ.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 27. травня 1938.

БЕРЛІН 14.15 15.00 Розр. музика, 17.00 Соната на 4 руки Шуберта, 19.10 „Отельо“ оп. Верді, БУДАПЕШТ 12.05 Концерт солістів, 19.00 Циг. музика, 22.20 Концерт квінтету, ВІДЕНЬ 18.00 Молодь грає і співає, 19.30 Пісні, хор, музика, 20.00 Розр. концерт, 21.10 „Бути або не бути“ монольоги, КОШИЦІ 14.05 18.45 Вістки, 18.00 От. Чепіль: „Про летунські напади“, Концерт нар. пісень, МІЛЯНО 17.15 Скрипки, 20.30 Танк. музика, 21.00 Розр. мельодії, 21.55 22.00 Скрипка, ПРАГА 16.40 Квартет ц-моль Ірака, 18.20 Сальон. музика, 20.20 Концерт орх., сол., РАДІО ПАРІ 20.15 Форт., 20.30 21.00 22.00 Театр Уяви, РИМ 17.15 Спів, 21.00 22.00 „Фраскіта“ оп. Легара, СОФІЯ Амер. пісеньки

Субота, 28. травня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Вес. вок. авдиція, 18.00 Розр. музика, 20.00 21.00 Давні улюблені мельодії, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.00 Шопенівський концерт, 18.00 19.00 Циг. музика, 20.00 21.00 „Ісус Христос“ орат. Ліста, 21.45 22.00 Оперетові мельодії, ВІДЕНЬ 12.00 Орх. концерт, 19.10 Вок. авдиція, 19.45 20.00 21.00 „Циганський барон“ оп. Штравса, КОШИЦІ 14.05 18.55 Вістки, 18.00 Президент республіки і Підк. Русь, монтаж, МІЛЯНО 19.30 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Міса Солемніс“ Бетовена, ПРАГА 18.20 Концерт нар. капелі, 19.20 Легка музика, 20.00 21.00 „Подув весни“ оп. Моравa, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 Театр Уяви, 21.10 Кабарет, РИМ 19.40 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Масковий баль“ оп. Верді, СОФІЯ 19.30 Спів.

Неділя, 29. травня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 20.00 21.00 Вес. мельодії, орх., форт. дует, хор, сол., БУДАПЕШТ 12.30 Концерт оп. орх., 15.45 21.35 Циг. музика, 22.10 Військ орх., ВІДЕНЬ 16.00 Вес. нар. музика, 18.20 Смичк. квартет а-моль ч. 2. Брамса, 20.00 21.00 „Кохання у травні“ розр. програма, КОШИЦІ 18.30 Підкарпаторуські пластуни пров. Бешешеві, 18.45 Вістки, МІЛЯНО 17.00 18.00 19.45 Розр. мельодії, 21.00 22.00 23.00 „Масковий баль“ оп. Верді, ПРАГА 17.05 Орх., хор, скрипка, 18.30 Словацька музика, 20.45 21.00 Іт.-чеський концерт, 21.15 Оп. музика, РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви: „Ін Обен“ ком. Вебера, 19.00 Легка музика, 19.30 Спомин, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Романтичний карнавал“ симф. концерт, РИМ 15.30 18.00 „Міса Солемніс“ Бетовена, 20.35 Розр. музика, СОФІЯ 19.30 Скрипка, 20.00 Спів.

БІРЖА.

Львів, 26. травня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельґи бельг. 89·62, 89·15, Доляри американські 5.30·00, 5.27·5, Доляри канад. 5.25·50—5.23·00. Фльорени гол. 293·49—291·75, Франки фр. 14·78—14·54, Франки швайцарські 121·35—120·50 Фунти англ. 26·32—26·16, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 12·05—9·00 Корони дан. 117·55—116·70 Кор. норв. 132·25—131·30. Корони шв. 135·74—134·75, Ліри італ. 22·50—21·60, Марки фінлян. 11·75—11·25, Марки нім. 88·00 — 82·00, Леї Авіа 26·20—25·95, Марки нім. срібні 100·00 — 99·00

Акції.

Банк Польський 120·00 Цукор. 34·75, Вугіль 28·75, 28·75, Ліпкпоп 74·75, Жирардів 12·25, Островець 55·00, Стараховичі 38·50, 36·90, Габербуш 47·75.

Папери.

4 і пів пров. внутр. 65·00, 65·00, 5 пр. 1 ем. 80·25 серія 90·00, 3 пов. ів. 81·50 серія непот. 5. конверс. 70·25 дол. 41·25 4 консол. 68·13

Тенденція неодностайна.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“

Львів, 26. травня 1938.

1 кг. масла десер. ольок. оптов. 2·45 зол.
1 кг. масла бочков. ... 2·31 зол.
1 кг. масла експорт за зачет. 2·50 зол.
молоко ... 16—17 сот.
Яйця копа ... 3·30—3·45 зол.

Тенденція на масло зниżкова на молоко та яйця вдержана

КУПНО - ПРОДАЖ

ПРОДАМ пів камениці III. пов. ... Личаківській. Дохід 6-ого з цілої камениці 818 зол. місячно. Зголошення тел. 212-11 1180-4

TІЛЬКИ тоді добре направлений годинник, коли додамо оригінальні частини марки годинника. Всякі оригінальні частини до всіх марок має тільки ГУТЕРМАН, Сикстуська чотирнацять. 1186

МЕШКАННЯ

ШУКАЮ умебльованої кімнати, може бути і з обідом при українській родині для панночки. Зголошення „Діло“ під М. Б. 1188

ОГОЛОШЕННЯ.

За 10 сотиків леду — 3 дні холоду дають тільки ГЕРМЕТИЧНІ **ледівні САКА** найдешевше купите просто з фабрики Львів, Сикстуська 18 (ріг Костюшка) тел. 116-86. 1119

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИ
і т. п. зникне при вживанні специяльного певного і нешкідливого пудру „CSAVE“ **50 сот.**
Пробний пакет. Парфумерія
С. ФЕДЕРА
Львів, вул. Сикстуська 2.
Філія Коперника 15 а.
Філія: вул. Галицька ч. 18.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 8 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, виналми і т. п. . . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . зол. ...
Остання сторінка 1/2 . . . . зол. ...
Остання сторінка 1/4 . . . . зол. ...
Остання сторінка 1/8 . . . . зол. ...

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів Ринок 10